TRST, sreda
16. oktobra 1957
Leto XIII. - Št. 246 (3781)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638,
93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - 2 - 375 - izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Živahna politična dejavnost v Rimu in Milanu

Togliatti: Italija naj izdela «italijansko doktrino za mir»

Danes začetek socialdemokratskega kongresa v Milanu, medtem ko bo Nenni tajništvu PSI poročal o svojem poslanstvu v Londonu in Parizu

(Od našega dopisnika)

RIM, 15. — Kongres kake stranke je doslej pomenil prekinitev parlamentarnega dela za tistih nekaj dni, kolikor je kongres trajal. To že zaradi obzirnosti do tistih parlamentarcev, ki se zaradi kongresa ne bi mogli udeleževati parlamentarnega dela. Sedaj pa, ko je na programu kongres PSDI, se parlamentarno delo niti najmanj ni ustavilo: preveč se mudi za sprejem proračunov. In tako se delo poslanske zbornice in senata ne le ni ustavno, ampak je bilo prav danes še zlasti zanimivo.

V poslanski zbornici so danes poleg drugih govorili Segni, Togliatti, Scelba in Pacciardi. Zanimanje za Segnijev govor je bilo znatno zaradi tega, ker se je pričakovalo, da bo Segni povedal, kolikšna je razlika med sedanjo zunanjo politiko in pa med zunanjo politiko njegove vlade. Pelli najbrž ni bilo posebno pogodu, ko je Segni poudaril, da ni razlike. Res pa je tudi, da se je Pella, ki se je imel za nekakega novatorja italijanske zunanje politike, že sam umaknil s pozicij tako imenovanega neoatlantizma, katerega očetovstvo mu je postalo nenadoma nevšečno.

Segni je povzdigoval kontinuiteto in veljavnost atlantskega pakta. Podčrtal je nujnost, da se v tem posebnem trenutku priznajo zahteve Francije; rekel je tudi, da je neumestno pošiljati italijansko orožje v Tunizijo. Pohvalil je Eisenhowerjevo doktrino, medtem ko je za nedavne ruske znanstvene uspehe dejal, da ne verjame, da bi mogli prispevati k možnosti razorožitve; po Segnijevem mnenju naj bi bili ti uspehi celo nadaljnji dokaz dirke k nadvladi. Pajetta (KPI) je imel kar precej prav, ko je Segnija prekinil z besedami, da ima volilni govor kot pred petimi leti.

Za Segnijem je govoril Togliatti, ki je najprej dejal, da bi morala Italija postaviti predlog «doktrine za mir». Nato je rekel, da gre vse po starem in premlevajo se zastarele formule sovraštva in razcepljenosti, tako da je bila celo izstrelitev umetnega satelita sprejeta s sarkazmom. SZ je dokazala, da je na čelu tehničnega napredka, kjer z njo tekmujejo samo ZDA. Toda kje je potem, se je vprašal Togliatti, sloviti evropski zahod? Togliatti je tudi rekel, da je Italija sedaj vojaško letalsko oporišče. Upoštevajoč to dejstvo, bi se morala umakniti, da si ne bi priklicala represalij od SZ in drugih socialističnih držav. Ni treba, da Italija zapusti atlantski pakt, vendar naj se ne pusti tako utesnjevati. Govori se, da je atlantski pakt obvaroval Italijo pred vojno, toda katera vojna je grozila Italiji, se je vprašal Togliatti. Res pa je, da je atlantski pakt odvzel Italiji vsak prestiž in vsako samostojno pobudo. Neoatlantizem je bil slaboten poskus emancipacije italijanske zunanje politike. Togliatti je tudi obtožil Eisenhowerjevo doktrino kolonialističnega značaja; najprej se je grozilo Jordaniji, danes Siriji, Francija pa nadaljuje svojo politiko v Afriki. Končno se je Togliatti zavzel za dobre odnose z vsemi državami, vključno LR Kitajsko. Priznal pa je pozitiven značaj pogodb, ki jih je sklenil ENI v Perziji, čeprav je navedel tudi marsikak pridržek.

Seveda ne bo menda nikoli zmanjkalo takih, ki skoraj drugega ne znajo govoriti kot o nujnosti «kompaktne protikomunistične fronte». Danes je bil v poslanski zbornici na vrsti za to vlogo monarhist Delcroix. Socialist Vechietti je spet navedel, da je bil neoatlantizem plamenček upanja, ki pa je bil takoj pogašen. Vladna zunanja politika gre spet po poti prejšnjih vlad. Proti pošiljanju italijanskega orožja v Tunizijo se je izrekel tudi Pacciardi.

Potem je govoril dobre pol ure Scelba, ki pa ni povedal nič pametnega. Govoril je z ironijo o «tovarišu satelitu», kar potrjuje — po njegovem mnenju — da je svet v predvojnem stanju. Jutri bo govoril še Pella in potem bo glasovanje.

V senatu pa se je končala razprava o proračunu notranjega ministrstva in minister Tambroni je imel zaključni govor. Govoril je precej dolgo, čeprav ni mogoče reči, da je mnogo povedal; verjetno niti ni hotel mnogo povedati. O deželni avtonomiji je dejal, da ne sme pomeniti rojstva in razcveta nove birokracije; dežele bodo morale torej izvajati zakonodajno oblast, medtem ko bodo morale izvedbo ukrepov prepustiti pokrajinam in občinam. Tamoroni je že tudi obljubil, da bo vlada uporabila vsako sredstvo za preprečenje motenj javnega reda med volilno kampanjo. — Proračun notranjega ministrstva je bil nato sprejet.

Vlada je imela danes sejo, na kateri je odobrila razne ukrepe navadnega upravnega poslovanja.

V italijanski delegaciji za evropsko skupnost je tudi en monarhist poleg delegatov strank starega centra.

Jutri se sestane tajništvo PSI, kateremu bo Nenni poročal o svoji misiji v Londonu in Parizu. Na sestanku bodo tudi pretresli protest senatorjev Fabbrija in Barbareschija zaradi Lussujevega stališča v senatu pred glasovanjem o SET in Evratomu.

Radikali in republikanci so sklenili, da bodo pri prihodnjih volitvah nastopili skupno, z eno samo listo, ki bo imela za znak bršljanov list.

MILAN, 15. — V gledališču Alcione se prične jutri ob 10. uri XI. kongres socialdemokratske stranke. Najprej bo imel govor milanski župan Ferrari, nakar bodo čitali poslanice evropskih socialističnih strank in tajništva Internacionale v Londonu. Seveda bodo na kongresu tudi uradni predstavniki raznih socialističnih strank.

Tajnik stranke Tanassi bo prebral poročilo popoldne. Tremelloni bo razložil volilni program PSDI. Saragat bo verjetno govoril ob koncu v nedeljo, medtem ko bo v soboto imel na trgu pred stolnico spominski govor za Filipa Turatija.

A. P.

Tajen razgovor Dulles - S. Lloyd

WASHINGTON, 15. — Angleški zunanji minister Selwyn Lloyd se je danes sestal z Dullesom. Spremljal ga je britanski poslanik v Washingtonu.

Po razgovoru z Dullesom, ki je trajal tri ure in pol, je Selwyn Llod izjavil, da je tesnejše sodelovanje na znanstvenem področju med ZDA in Veliko Britanijo bolj ko kdaj koli poterbno sedaj, ko imajo Sovjeti satelit in medcelinsko raketo. Dodal je, da ni stavil nobenega predloga s tem v zvezi ter da vprašanje terja temeljito proučitev.

Zatem je Lloyd dejal, da se je po njegovem važnost sovjetskega satelita pretiravala, vendar pa pomeni to znaten znanstveni uspeh.

Angleški minister je nato dejal, da se je z Dullesom razgovarjal o številnih vprašanjih, ki se tičejo Evrope, Srednjega vzhoda, sovjetskega satelita in razgovorov o razorožitvi v OZN. Dejal je tudi, da namen sestanka ni bil doseči kak sklep o vprašanjih, o katerih je bilo govora, in da je bil razgovor zaupnega značaja. Oba ministra se bosta se sestala v tem tednu. Za jutri ob 17. uri je napovedana Dullesova tiskovna konferenca.

Stavke v Argentini

BUENOS AIRES, 15. — Voditelji 69 (od 89) argentinskih sindikatov so danes sklenili, da proglasijo 48-urno stavko, ki se bo začela 22. oktobra. Sindikati zahtevajo splošno povišanje plač, ki so sedaj z vladnim ukrepom blokirane, ukinitev obsednega stanja, ureditev vprašanja uslužbencev telefona in telegrafa, ki stavkajo že čez mesec, ter izpustitev vseh aretiranih sindikalnih voditeljev.

Azijska influenca se še širi

RIM, 15. — Od 10. do 14. t. m. so ugotovili v Rimu 3379 primerov azijske gripe. V občinah pokrajine pa je bilo prijavljenih 4164 primerov. Umrlo je 11 oseb, 7 v Rimu in 4 v pokrajini.

V Milanu je število obolelih doseglo okrog 100.000. Zlasti so prizadeti javni uslužbenci, kot na primer uslužbenci tramvaja, med katerimi je čez tisoč bolnih, ter železničarji. Na poštah je zbolelo vsaj 50 odstotkov uslužbencev. Med vojaki je zbolelo skupno okrog 6.000 mož.

Na Tridentinskem se epidemija še polagoma širi, tako da morajo šolske oblasti šole zapirati. V Predazzu, kjer se je najprej pojavila bolezen, pa je položaj že toliko izboljšan, da je šolsko skrbništvo ukazalo da se šole zopet odpro.

SZ prva na svetu v pridelku žita

MOSKVA, 15. — Moskovski radio je včeraj sporočil, da je SZ prehitela Kanado in ZDA v proizvodnji žita ter zavzema sedaj na tem področju prvo mesto na svetu.

Pinay se bo danes odločil

Demokristjani in socialisti odklanjajo udeležbo v vladi - Njegov program predvideva korak nazaj glede Alžira - Prepovedane manifestacije v okviru «dneva borbe za Alžir»

PARIZ, 15. — Jutri zvečer in to pot zadnjič bo Antoine Pinay obiskal predsednika republike, da mu sporoči svoj sklep o možnosti sestave nove vlade. Danes se je Pinay razgovarjal s številnimi političnimi predstavniki in se zdi, da misli iti do kraja. Predložil je jasen načrt in jih zaprosil, naj mu odgovarjajo do jutri koliko mogoče kratko in jedrnato: «da» ali «ne». Od teh odgovorov bo odvisen njegov sklep.

Zdi se, da sta pred Pinayem še dve veliki oviri: demokristjani odklanjajo udeležbo v njegovi vladi in prav tako tudi socialisti.

Ni pa izključeno, da bo skušal Pinay zahtevati investituro tudi brez predvidevane večine. Njegovi politični prijatelji pritiskajo nanj v tem smislu. Skušal naj bi doseči investituro v upanju, da bo v skupščini prišlo do tistih nenadnih premikov, ki jih manjka tudi v drugih primerih. Pinay upa, da bo morda uspel sestaviti vlado desnega centra. Toda ali bo v tem primeru uspel doseči izredna pooblastila, ki so že sedaj ena njegovih glavnih stremljenj. To je dvomljivo. In posledica tega bi bila, da bi nastala še hujša kriza od sedanje.

V pričakovanju odgovora političnih voditeljev pa je Pinay danes objavil svoj vladni program. Ta vsebuje poleg omenjenih izrednih poobiastil, ki bi morala trajati eno leto, tudi reformo ustave, ki naj zajamči večjo vladno stabilnost, ter volilno reformo, glede katere naj bi skupščina odločala. Pinay predlaga nadalje deblokado mezd, spodbujanje izvoza in davčne razbremenitve. Dalje hoče uvesti strogo varčevanje v državnem birokratskem aparatu in v vojski. Glede Alžira pa bi dokončno opustil okvirni zakon in bi se obvezal, da v treh mesecih pripravi nov statut, ki bi temeljil na razdelitev Alžira na politična področja, medtem ko bi odločno zavrnil vsako možnost pogajanj za premirje z alžirskimi voditelji.

Medtem pa je notranje ministrstvo prepovedalo demonstracije, ki jih je KP Francije napovedala po vsej Franciji za 17. oktobra v okviru «dneva borbe za mir v Alžiru».

Uradno sporočilo o uvedbi diplomatskih odnosov med FLRJ in Vzh. Nemčijo

V duhu izvenblokovske politike želi FLRJ dobre odnose z obema Nemčijama

Dobro bi bilo, če bi tudi druge države uvedle diplomatske odnose z obema Nemčijama, da se omogoči združitev Komentar «Borbe» in «Politike» - Reakcija v Bonnu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — V Beogradu so danes objavili uradno sporočilo o uvedbi diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in vzhodnonemško republiko. Sporočilo poudarja, da so se zastopniki obeh vlad po predhodni izmenjavi pisem med predsednikom Grotewohlom 21. avgusta in predsednikom Titom 3. oktobra na sestanku v Beogradu sporazumeli o uvedbi diplomatskih odnosov in o izmenjavi diplomatskih zastopnikov na stopnji poslanikov.

Istočasno je bilo objavljeno tudi sporočilo državnega tajništva za zunanje zadeve Jugoslavije, v katerem se poudarja, da je jugoslovanska vlada že vec časa proučevala vprašanje uvedbe diplomatskih odnosov z Vzhodno Nemčijo in da je prepričana, da bo ta njen korak prispeval k napredovanju mednarodnih odnosov, izboljšanju ozračja v zvezi z rešitvijo nemškega vprašanja in k splošnemu popuščanju napetosti v svetu. Sporočilo ugotavlja, da so narodi Jugoslavije zaradi izkušenj v preteklosti življenjsko zainteresirani na demokratični rešitvi nemškega vprašanja, ki je nastalo s sklepom velikih sil o razdelitvi Nemčije, in ki nosijo glavno odgovornost za sedanje stanje. Toda ker v nastalem položaju pripada prvenstvena vloga za rešitev nemškega vprašanja samemu nemškemu ljudstvu, je Jugoslavija vedno poudarjala potrebo navezave stikov med obema nemškima državama, ker bi to omililo notranjo napetost in omogočilo mirno rešitev vprašanja. Državno tajništvo za zunanje zadeve ugotavlja dalje, da jugoslovanska vlada pri uresničenju svojega načelnega stališča upošteva tudi dejstvo, da se v zadnjem času opaža v zvezni republiki Nemčiji evolucija v smeri bolj realistične politike glede njenih odnosov z državami Vzhodne Evrope, in izreka mnenje, da bi za rešitev nemškega vprašanja bilo koristno, če bi tudi druge države uvedle normalne odnose z obema nemškima državama. Jugoslovanska vlada sodi, da je potrebno v tej smeri iskati rešitev vprašanja evropske varnosti, kjer bi obe nemški državi morali imeti važno vlogo.

«Želja jugoslovanske vlade je, da v duhu njene izvenblokovske politike in aktivne koeksistence razvija dobre odnose z obema nemškima državama v prepričanju, da to istočasno prispeva tudi k nemški združitvi. Z zvezno republiko Nemčijo je jugoslovanska vlada, ugotavlja sporočilo, že davno navezala redne diplomatske odnose. Pokazalo se je, da se ti odnosi uspešno razvijajo v obojestransko zadovoljstvo kljub razlikam, ki se včasih pojavljajo v pogledih na določena mednarodna vprašanja. Dani so vsi pogoji za nadaljnje in širše sodelovanje na gospodarskem, kulturnem in političnem področju med obema državama. Z druge strani, zaključuje sporočilo, je jugoslovanska vlada prepričana, da se bodo tudi med Jugoslavijo in Vzhodno Nemčijo razvijali plodni odnosi v korist obeh držav».

Nocojšnja «Borba» ugotavlja v zvezi s priznanjem vzhodnonemške republike, da je formalni akt v skladu z izvenblokovsko politiko in politiko aktivne koeksistence jugoslovanske vlade. Bržko je demokratska republika Nemčija dobila atribute suverenosti, je jugoslovanska vlada navezala z njo razne stike, tako da gre dejansko samo za uradno priznanje dejanskega stanja. «Borba» ugotavlja, da se rešitev nemškega vprašanja ni mogla najti s prisilnimi sredstvi in v dobi hladne vojne in da je za to potrebno iskati samo mirno rešitev tega vprašanja, ki ga velike sile, ki so ga ustvarile, zato niso mogle rešiti. Dolžnost velikih sil je danes, da pomagajo obema nemškima državama, da sami najdeta pot do združitve.

V istem smislu piše tudi «Politika» in meni, da je uvedba diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Vzhodno Nemčijo velik praktičen prispevek k naporom, da se eksplozivni položaj v srcu Evrope normalizira. To je izraz želje po normalizaciji in sodelovanju na osnovi miroljubne koeksistence, ki je osnova jugoslovanske zunanje politike.

Sovjetski obrambni minister maršal Žukov se je vrnil danes zjutraj s svojim spremstvom s posebnim vlakom v Beograd. Na poti po Jugoslaviji je maršal Žukov obiskal Zagreb, Delnice, Opatijo, Reko, Postojno, Bled in Ljubljano. Skupno z maršalom Žukovom so se vrnili v Beograd tudi general Ivan Gošnjak in načelnik generalnega štaba Vučković. Nocoj je priredil sovjetski veleposlanik v Beogradu v zveznem izvršnem svetu Srbije sprejem na čast Žukovu, ki odhaja jutri iz Jugoslavije.

B. B.

BONN, 15. — Predstavnik bonnske vlade je nocoj izjavil, da bo priznanje vzhodnonemške republike «imelo resne posledice za jugoslovansko-nemške odnose», ker jugoslovanska pobuda «škoduje življenjskim interesom nemškega naroda». «Zato se ne bo mogla zvezna vlada izogniti najenergičnejšim ukrepom».

Adenauer je sklical za jutri izredno sejo ministrskega sveta. Zatem pa bo o zadevi razpravljal «začasni» parlamentarni odbor, sestavljen iz parlamentarnih skupin v Bundestagu, ki mu predseduje Adenauer. Dokončno stališče pa bodo verjetno zavzeli šele po sestavi nove vlade čez kakih deset dni. Do tedaj pa se bodo duhovi že pomirili in zadevo trezneje presodili.

Zahodnonemški tisk daje danes velik poudarek jugoslovanskemu priznanju vzhodnonemške republike. Nekateri se v svojih uvodnikih sprašujejo, ali «ne bi prekinili z maršalom Titom», toda na splošno dajejo negativen odgovor na to vprašanje.

«Mi ne mislimo, piše med drugim «Frankfurter Allgemeine», da bi brutalna reakcija na dolgi rok koristila nemškim interesom. Malo verjetno je, da bi pobudo za prekinitev posnemal kateri od naših zaveznikov».

Socialdemokratsko glasilo «Neue Rheinzeitung» je enakega mnenja in piše, da «se bo Bonn obnašal pametno, če ne bo sprejel prenagljenih sklepov».

Predstavnik ameriškega državnega departmaja White pa je izjavil: «Obžalujemo, da je Jugoslavija sprejela tak sklep, in ne verjamemo, da bo ta sklep prispeval k rešitvi nemškega vprašanja. Naše stališče o tem je bilo večkrat sporočeno Jugoslaviji».

Pismo CK KP SZ angleškim laburistom in socialdemokratom zahodnih držav

Pismo opozarja na resen položaj na Srednjem vzhodu - Razgovor Bevana in Gaitskella z Mac Millanom - Bevan za nevtralizacijo Srednjega vzhoda in razpustitev bagdadskega pakta

MOSKVA, 15. — Moskovski radio je danes objavil pismo, ki ga je centralni komite KP SZ poslal izvršnemu odboru britanske laburistične stranke. Pismo se tiče Srednjega vzhoda. Podobno pismo je centralni komite poslal tudi socialdemokratskim strankam Norveške, Holandske, Danske, Francije, Italije in Belgije.

Pismo pravi: «Cenjeni tovariši. Zelo resni in nevarni položaj, ki je sedaj nastal na Bližnjem in Srednjem vzhodu in še posebno na področju okoli Sirije, povzroča zaskrbljenost širokih ljudskih množic v vseh državah sveta. Sirija, majhna demokratična država, ki ljubi mir, je izpostavljena resni nevarnosti vojaškega napada. V vzhodnem Sredozemlju se ob sirski obali zbirajo enote šestega ameriškega brodovja. Uradne osebnosti in vojaški voditelji ZDA podajajo bojevite izjave, namenjene Siriji; podajajo izzivalne izjave in pretijo. Enake izjave prihajajo iz Turčije. Tudi v Turčiji so razočarani ljudje, ki božajo idejo vzpostavitve starega nadzorstva nad arabskim svetom.

Zatem poziva pismo laburistično stranko, naj podpre sovjetski predlog, da štiri velesile podpišejo skupno izjavo, ki obsoja uporabo sile na Srednjem vzhodu ter naj poudarjajo, da se ne bodo vmešavale v notranje zadeve arabskih držav. «Pripravljeni smo, zaključuje pismo, proučiti sleherni vaš konstruktivni predlog, eventualno na sestanku med predstavniki naših dveh strank».

V odsotnosti Gaitskella je na pismo odgovoril glavni tajnik laburistične stranke Morgan Phillips. V svojem odgovoru pravi Morgan Phillips, da, če je položaj na Srednjem vzhodu tako resen, kakor pravi sovjetska vlada, bi se morala zadeva predložiti Varnostnemu svetu OZN. Phillips pravi zatem, da pismo in pot, po kateri je bilo to pismo poslano laburistični stranki, postavljata «ustavna vprašanja», ki jih bo moral proučiti izvršilni odbor stranke 23. oktobra.

Voditelj laburistične opozicije Gaitskell in glavni predstavnik stranke za zunanjo politiko Bevan sta se danes razgovarjala z Mac Millanom o zadnjih dogodkih v Siriji in o položaju na Srednjem vzhodu na splošno. Razgovor sta zahtevala laburistična voditelja, ki sta sporočila Mac Millanu vsebino pisma in želela zvedeti stališče vlade. Pozneje je Mac Millan predsedoval seji vlade, na kateri so med drugim govorili tudi o Srednjem vzhodu.

Nekateri laburistični komentatorji so mnenja, da je položaj na Srednjem vzhodu eksploziven. Mnenja so, da je potrebno nevtralizirati Srednji vzhod in nekateri, med njimi Bevan, zagovarjajo tudi razpustitev bagdadskega pakta. Poudarja se, da je Sovjetska zveza sedaj zapletena v diplomatsko igro na Srednjem vzhodu in da je zaradi tega potrebno pogajati se z njo za rešitev in predvsem prekiniti pošiljanje orožja državam Srednjega vzhoda.

Angleška vlada pa ni pripravljena razgovarjati se s Sovjetsko zvezo. Mac Millan je pozorno poslušal mnenje Gaitskella in Bevana ter je izjavil, da se bo o tem razgovarjal z ostalimi člani vlade. Vendar je dodal, da je potrebno posvetovati se z ZDA in z drugimi zavezniki.

Vodstvo danske socialdemokratske stranke pa pravi v svojem odgovoru na pismo CK KP SZ, da se je ta stranka brez pridržkov že uprla vsakemu napadu. Odgovor pravi dalje: «Tak je bil primer glede napada Severne Koreje, glede akcije v Suezu in glede sovjetske intervencije na Madžarskem». Vodilni odbor pravi nato, da mora biti naloga OZN «slediti razvoju na Srednjem vzhodu in preprečiti vsako možnost zapletljajev».

Stalno se ponavljajo poizkusi, da bi se postavile arabske države druga proti drugi in da bi jih nahujskali na bratomorno vojno, v kateri bi se Arabci borili proti Arabcem. V zadnjih dneh so organizatorji zarote proti Siriji skušali opisati položaj, kot da bi ga označevalo zmanjšanje napetosti. Toda to je samo past, ker tako Turčija kakor ZDA še dalje grozita in nadaljujeta vojaške priprave. Na Srednjem vzhodu je nastal nevaren položaj in obstaja tako slabo prikrita nevarnost vojne, nevarnost napada, ki lahko ima najhujše posledice za vse mednarodno življenje.»

Pismo pravi dalje, da je vzrok tega položaja «brezmejna požrešnost velikih petrolejskih monopolov in v prvi vrsti ameriških, ki si hočejo zagotoviti neomejeno prednost na Bližnjem in Srednjem vzhodu». Nato pravi pismo, da je ta monopole prvi cilj Sirija, ker tečejo po njenem ozemlju naftovodi in katere vlada vodi politiko narodne neodvisnosti. Pismo pravi dalje, da je zarota naperjena tudi proti neodvisnemu Egiptu in nato zaporedoma proti drugim arabskim državam, republikam in monarhijam. Pismo omenja nato dogodke v Omanu, Jemenu, Alžiru in Tuniziji.

Zatem govori pismo o «brezpredmetni propagandi okoli tako imenovane komunistične nevarnosti» na tem področju in nadaljuje: «Usoda male Sirije je postala vprašanje, ki se tiče usode vseh miroljubnih narodov in nevarnost oboroženega spopada vsebuje nevarnost, da se razširi v splošni spopad. Dve svetovni vojni sta se začeli z vojaškimi operacijami krajevnega značaja. V naših časih, ko se vojaška tehnika in atomsko orožje razvijata s strahotno naglico, je še teže neki vojaški spopad, potem ko se je začel, omejiti na kakršno koli ozemlje. Grozeči položaj na Bližnjem vzhodu se tiče vseh evropskih držav.»

Pismo pravi dalje, da pade velika odgovornost za ohranitev miru na Srednjem vzhodu na Veliko Britanijo in na britansko ljudstvo skupno z drugimi državami. Pripravljanje vojaške avanture proti Siriji s strani držav NATO kakor ZDA in Turčije, povzroča možnost, da bi bila tudi Velika Britanija zapletena v spopad in to bi bilo v nasprotju z voljo in željo britanskega ljudstva.

KALKUTA, 15. — Medtem ko so stanovalci neke stavbe še spali, se je le-ta nenadoma zrušila. Pod ruševinami je bilo 15 oseb ubitih in 3 ranjene.

Zaostruje se spor med Sirijo in Turčijo

Sirija se bo obrnila na OZN?

Egiptovske čete v Siriji niso le simbolične - Turški odgovor na sirske pritožbe - Angleške vojne ladje v Izraelu - Mikojanove izjave

PARIZ, 15. — *Predstavnik francoskega zunanjega ministrstva je izjavil, da so vlade Francije, Anglije in ZDA «v tesnem stiku» v zvezi s prihodom egiptovskih čet v Sirijo. Predstavnik je dejal, da ni mnenja, da je namig za egiptovski korak prišel iz Moskve.*

DAMASK, 15. — V uradnih krogih izjavljajo, da namerava sirska vlada predložiti OZN vprašanje zbiranja turških čet ob sirski meji.

Kairski radio je poročal, da je sirski predstavnik izjavil, da je prihod egiptovskih čet v Sirijo, «prva faza obširnih premikov čet, ki jih predvideva sirsko-egiptovsko združeno poveljstvo».

Kairski list «Al Akhbar» pa objavlja izjavo predstavnika glavnega štaba sirsko-egiptovskega poveljstva, ki pravi: «Egiptovske čete, ki so prišle v Sirijo, niso simbolične čete, pač pa udarne čete, izbrane med najboljšimi enotami in pripravljene na vsako operacijo. Egiptovsko poveljstvo je poslalo v Sirijo silo, ki lahko učinkovito sodeluje pri zavrnitvi slehernega napada. Egiptovske čete v Siriji imajo za sedaj dve nalogi: prva je udeležiti se sleherne operacije, ki bi jo sirske čete morale eventualno začeti. Druga naloga pa je vežbati sirske vojake pri uporabljanju novega modernega orožja. Predstavnik je dodal, da bodo letalske enote, ki so prišle v Sirijo, ostale tam, da sodelujejo s sirskim letalstvom in da vežbajo pilote pri uporabljanju novih letal.

V izjavi, ki jo je objavilo danes egiptovsko poslaništvo v Ankari, se poudarja, da bi ameriška politika na Srednjem vzhodu utegnila pripeljati Sirijo v območje Sovjetske zveze. Izjava pravi dalje, da je ameriški vojaški, gospodarski in politični pritisk ustvaril na Srednjem vzhodu veliko napetost: če bi ZDA nadaljevale to politiko, bi Sirija lahko padla pod vpliv Sovjetske zveze.

Izjava pravi dalje: «Egipt bo ohranil svojo nevtralnost in Sirija ne bo nikoli postala sovjetski satelit». Izjava poudarja zatem, da kupuje Sirija orožje v državah Vzhodne Evrope, zato da se brani pred izraelsko nevarnostjo.

V zvezi z nedavnimi manevri turških čet ob sirski meji pa pravi egiptovsko poslaništvo: «Vsaka država ima pravico pošiljati svoje čete, kamor koli želi na svojem ozemlju. Toda te razmestitve ne smejo imeti napadalnega namena proti sosednim državam».

Medtem zatrjujejo v zahodnih krogih, da je Egipt s pošiljatvijo svojih čet v Sirijo, hotel preprečiti da bi Sirija padla pod sovjetski vpliv.

Predstavnik turške vlade je izjavil, da sporočilo iz Kaira in Damaska «potrebuje nadaljnje proučitve». «Mi imamo dobre odnose z Egiptom in jih želimo ohraniti», je dodal. «Zadeva je preveč kočljiva, da bi o njej govorili kar tjavdan».

Predstavnik je nato izjavil, da so sovjetske obtožbe, da so v Turčiji razmeščene ameriške čete, absurdne.

Turški delegat v OZN Esin pa je po navodilu svoje vlade poslal glavnemu tajniku Hammarskjoeldu pismo, s katerim odgovarja na nedavno pismo sirske vlade Hammarskjoeldu.

Esin izjavlja, da je razmestitev turških čet, ki jih omenja Sirija, izključno notranja zadeva. Nato pravi, da ne odgovarjajo resnici trditve, da so turške čete streljale proti Sircem in da so turška letala letela nad sirskim ozemljem.

Pismo pravi dalje, da dejstvo, da je Sirija poslala pismo Hammarskjoeldu, namesto da bi se po redni diplomatski poti obrnila na turške oblasti, kaže da Sirci niso v dobri veri. «To je nov primer — dočaja pismo — metode, ki jo je nedavno uvedla sirska vlada, ki poverja Sovjetski zvezi nalogo, da nastopa v njenem imenu, ker take zadeve v prvi vrsti sprožuje sovjetska vlada, ki jih nato sirska vlada podpre».

Esin izjavlja dalje, da Sirija, «ki vodi vzporedno politiko s SZ, začenja vrsto propagandnih akcij, zato da podpira sovjetske trditve». «Ta nova pobuda, zaključuje Esin, dokazuje, da ima Turčija vzroke biti zaskrbljena zaradi nedavnega razvoja v Siriji, s katero ima dolgo skupno mejo».

Medtem poroča angleško poslaništvo v Tel Avivu, da bo pet britanskih vojnih ladij napravilo zadnje dni oktobra «operativni obisk» v Izraelu. Gre za štiri torpedne lovce in za eno protipodmorniško korveto, ki jih pričakujejo v Haifi 24. oktobra.

V izraelskih diplomatskih krogih zatrjujejo, da je bil obisk teh ladij dogovorjen že pretekli mesec. Vendar pa poudarjajo, da je treba zadevo tolmačiti tudi kot prijateljsko dejanje Velike Britanije do Izraela v sedanjih okoliščinah.

Na današnjem sprejemu v afganistanskem poslaništvu v Moskvi pa je podpredsednik sovjetske vlade Mikojan v zvezi s prihodom egiptovskih čet v Sirijo izjavil: «Dobro je, da so Egipčani prišli. Egipčani in Sirci so bratje in to je primer brata, ki pomaga drugemu bratu, ki je v težavi.» Pokazal je nato na Bulganina in dejal: «Pravkar sedaj sva govorila z egiptovskim in sirskim poslanikom. Obadva sta zadovoljna in ni vzroka, da ne bi bili tudi mi».

Sirski poslanik, ki je bil tudi na sprejemu, je izjavil, da je položaj v Siriji normalen. Nato je na razna vprašanja, ki se tičejo naftovodov, po katerih teče petrolej iz Iraka in Saudove Arabije po sirskem ozemlju, izjavil: «Naftovodi delujejo stoodstotno, toda prihodnost je odvisna od razvoja položaja. Seveda ne bo Sirija dovolila, da bi petrolej prišel v roke napadalcev kakega miroljubnega naroda. Naj se ne pričakuje, da bomo mi dali petrolej našim sovražnikom».

7 milijonov kilometrov je preletel umetni satelit

«Sputnik» bi utegnil krožiti okoli Zemlje še eno leto Nov ponesrečen poizkus z ameriško raketo - Nemški strokovnjak o sovjetskih izstrelkih

MOSKVA, 15. — Moskovski radio je nocoj sporočil, da je umetni satelit do 18. ure (moskovski čas) napravil 160 krogov okoli Zemlje in preletel 6.900.000 kilometrov. Razdalja med satelitom in raketo se vedno veča. Jutri zvečer bo raketa za 13 minut pred satelitom.

Agencija Tass pa poroča, da sedaj predvajajo v Sovjetski zvezi dokumentarni film o satelitu. Film prikazuje nekatere slike satelita in posamezne faze priprav pred njegovo izstrelitvijo. Pripravljajo tudi daljši dokumentarni film o izstrelitvi in letu satelita ter o celotni zgodovini v zvezi s tem.

Znanstveniki observatorija v Armaghu na Severni Irski pa so danes izrekli mnenje, da bo sovjetski satelit lahko krožil okoli Zemlje še za približno eno leto. Dalje izjavljajo, da se čas, ko raketa napravi pot okoli Zemlje, manjša dnevno za komaj 2,5 sekunde in zaradi tega je treba izključiti, da bo raketa padla v enem tednu, kakor nekateri trdijo.

Na današnjem sprejemu v afganistanskem poslaništvu so nekateri novinarji vprašali Hruščeva pojasnila glede prihodnjega satelita. Odgovoril je: «Govorili bomo o tem, ko bo izstreljen». Ko so ga vprašali, koliko časa bo satelit letel okoli Zemlje, je odgovoril: «To je naša prva izstrelitev. In sami znanstveniki ne vedo, koliko časa bo ostal v zraku. Jaz prav gotovo ne morem tega reči».

Astronomski observatorij v Provenci v Franciji pa je danes filmal pot umetnega satelita nad Provenco cele tri minute. Ravnatelj observatorija prof. Ferhembach je izjavil, da se raketa ki leti pred satelitom, vedno bolj približuje Zemlji.

V San Franciscu je danes glavni Eisenhowerjev sodelavec Sherman Adams pobijal kritike proti vladi zaradi zaostanka za Sovjetsko zvezo pri pripravah umetnega satelita. Izjavil je, da vlada ni postavila nobenih finančnih omejitev glede načrta za izstrelitev satelita ter da se ameriški program razvija «kakor je bilo predvideno».

Danes zjutraj se je predsednik Eisenhower ponovno tri četrt ure razgovarjal s 13 znanstveniki, ki sestavljajo posebni posvetovalni odbor znanstvenih svetovalcev v Beli hiši.

Republikanski član senatnega odbora za odnose s tujino Alexander Wiley pa je poslal pismo Dullesu, v katerem predlaga tesnejše sodelovanje med državami NATO na področju umetnih satelitov in izstrelkov na veliko razdaljo ter na drugih sektorjih, ki so s tem povezani.

«Menim, piše Wiley, da bi se lahko napravilo mnogo več, da se zagotovi, da angleški, francoski, nemški in drugi znanstveniki ne bi delali neodvisno in s tem povzročali trošenje energije.»

Wiley pravi, da bi po njegovem morali vse napore držav zaveznic na tem področju postaviti pod nadzorstvo ene same osebe, ki bi jo sporazumno imenovali in ki naj bi bil Američan.

Medtem je danes ameriška mornarica preizkušala v White Sands v državi New Mexico protiletalsko raketo «Talos», ki lahko nosi tudi atomsko konico in lahko leti z nadzvočno hitrostjo v višini, kakršne do sedaj ni še dosegel noben bombnik. Poizkusu so hoteli dati propagandni značaj in so povabili tudi predstavnike tiska, vojaške predstavnike in civilne oblasti. Toda, kakor so pozneje javili, je poizkus zopet doživel neuspeh. Predstavnik poizkusnega središča je izjavil, da se je ena od pogonskih enot rakete odtrgala v višini 300 metrov. Zato so potem razveljavili izstrelitev druge rakete «Talos».

Pred poizkusom je mornarica sporočila, da je «Talos» pri prvem poizkusu leta 1954 dosegel nadzvočno hitrost ter treščil na cilj, ki je bil oddaljen 40 kilometrov. Toda sedaj zatrjujejo, da raketa lahko leti s hitrostjo 1600 kilometrov na uro in da lahko doseže cilj oddaljen tudi 160 kilometrov. Sicer pa se je to danes videlo.

Kakor zatrjuje nemški strokovnjak za izstrelke Rudolf Lusar pa Sovjetska zveza lahko izstreli raketo, ki bi lahko uničila polovico New Yorka, potem ko bi letela 85 minut. Dejal je, da ima SZ raketo na dva stadija z akcijskim radijem 7500-9000 kilometrov in raketo na tri stadije z akcijskim radijem 11.000 do 14.000 kilometrov. Obe raketi lahko nosita spredaj vodikovo orožje, ki ima verjetno eksplozivno moč 60 milijonov ton tritola.

Lusar pravi, da bi tudi London lahko uničili dve taki raketi, ki bi iz Rige prišli v London v 16 minutah. Ena sama raketa bi zadostovala za uničenje Pariza.

Gerstenmaier predsednik nemškega parlamenta

BERLIN, 15. — Novi nemški parlament, ki je bil izvoljen 15. septembra, je bil danes slovesno ustoličen v Zahodnem Berlinu. Otvoritveni seji je predsedovala Marie Elizabeth Lueders, liberalna poslanka Berlina. Pravzaprav bi moral voditi otvoritveno sejo najstarejši član parlamenta, to je Adenauer, ki bo imel 5. januarja 82 let, toda zaradi drugih funkcij predsedstva ni hotel sprejeti. Gospa Lueders je samo dve leti mlajša od Adenauerja. Pri volitvah za predsednika parlamenta je bil s 437 glasovi (494) izvoljen demokristjan dr. Eugen Gerstenmaier.

Schoerner obsojen

MUENCHEN, 15. — Bivšega nemškega feldmaršala Ferdinanda Schoernerja so danes obsodili na 4 leta in 6 mesecev zapora. Obtožen je namreč bil umora nekaterih nemških vojakov med zadnjo svetovno vojno.

Camus izbran za Nobelovo nagrado?

STOCKHOLM, 15. — *Izvedelo se je, da bo Nobelovo nagrado za literaturo prejel najbrž francoski pisatelj Albert Camus. Nagrada bo izročena v četrtek. Izbira je bila baje zelo težka, ker je bilo poleg Camusa še več drugih avtorjev mednarodnega slovesa, zlasti nevaren konkurent pa je bil drugi Francoz Andre Malreaux.*

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 22,2, najnižja 14,5, ob 17. uri 18,5, zračni tlak 1023,4 raste, veter zahodnik 10 km, vlaga 60 odst., nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,6 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 16. oktobra
Gal, Hotimir
Sonce vzide ob 6.22 in zatone ob 17.19. Dolžina dneva 10.57. Luna vzide ob 23.14 in zatone ob 13.08.
Jutri, ČETRTEK, 17. oktobra
Hedvika, Jadviga

Pričakuje se razširitev stavkovne borbe

Od včeraj opoldne nova stavka kovinarjev CRDA in arzenala

Danes se bosta zopet sestali tajništvi obeh sindikatov kovinarjev - Tudi delavci v malih in srednjih kovinarskih podjetjih izražajo solidarnost stavkajočim delavcem

V CRDA in v Tržaškem arzenalu so včeraj delavci zopet stavkali. Ob 12. uri so strnjeno zapustili delo. Včerajšnja stavka je bila v okviru stavkovnega gibanja, ki traja že toliko časa. Stavke so se udeležili tudi delavci nočne izmene ki začnejo po navadi delati ob 19. uri. Na delo se vrnejo delavci danes ob 7. uri. Tudi za danes popoldne se pričakuje nova stavka, čeprav niso izdali sindikati glede tega nobenega poročila.

V znak solidarnosti s tržaškimi delavci CRDA so včeraj stavkali eno uro tudi delavci ladjedelnic CRDA v Tržiču.

Danes se bosta zopet sestali tajništvi obeh sindikatov kovinarjev in razpravljali o podrobnostih nadaljnje akcije v tem tednu. Medtem pa izražajo kovinarji malih in srednjih podjetij stavkajočim delavcem CRDA in Tržaškega arzenala vso svojo solidarnost. Delavci izjavljajo, da so pripravljeni stopiti tudi v solidarnostno stavko ter pri tem hkrati zahtevati tudi uresničenje svojih posebnih zahtev.

Včerajšnje stavke se je udeležila velika večina delavcev. Delavci se pritožujejo nad poročanjem tržaškega radia, ki navaja nizke odstotke njihove udeležbe v stavki. S tem vara radio javno mnenje. Delavci in sindikati poudarjajo, da je bilo v zadnjih dneh število stavkokazov neznatno. Pri navajanju odstotkov, ki mu jih nudijo delodajalci, radio ne upošteva, da sindikati sami oproščajo stavke razne delavce iz varnostnih in drugih razlogov. Stavke so bili doslej oproščeni pazniki, gasilci, bolničarji, uslužbenci menz in drugo osebje. Vsega tega pa radio ne upošteva, tako da se po njegovih poročilih zdi, da delajo številni stavkokazi, kar pa ni res.

—«»—

Pogajanja na uradu za delo

Snoči so se na uradu za delo sestali predstavniki sindikalnih organizacij in podjetja AFA in razpravljali o odpustu 40 delavcev podjetja. Na dosedanjih pogajanjih na Zvezi industrijcev niso dosegli nobenega uspeha. O rezultatih pogajanj bodo poročali delavcem danes ob 15.30 na enotni skupščini.

Danes ob 10.30 pa se bodo na uradu za delo sestali predstavniki gradbenih delavcev in podjetnikov in razpravljali o raztegnitvi nove vsedržavne delovne pogodbe za gradbeno stroko na naše področje.

—«»—

Odbor izgnancev pri podkomisarju

Odbor izgnanih družin je bil včeraj pri podkomisarju tržaške občine in ga seznanil s položajem stanovanjskih izgonov. Odbor je dr. Vori predložil nekaj pismenih poročil o stanovanjski stiski in predlagal nujne ukrepe za vsaj delno rešitev tega vprašanja. Dr. Voria je obvestil delegacijo, da se prefekturni komisar dr. Mattucci zelo zanima za vprašanje stanovanjskih izgonov in da pripravlja poseben načrt za uresničenje nekaterih konkretnih ukrepov v tem pogledu. Celotno vprašanje bo vključeno v proračun, ki ga bo sestavil za leto 1958, v katerem bo upošteval podporo vladnega komisariata, podporo in sodelovanje drugih podpornih ustanov in nekatere neposredne ukrepe občinske uprave.

—«»—

Izročitev reda za zasluge pokrajinskemu predsedniku

Včeraj popoldne so pokrajinski uslužbenci in pokrajinski odbor izročili predsedniku pokrajine prof. Gregorettiju red komturja republike za zasluge. Obenem pa je profesor Gregoretti izročil nekaterim uslužbencem razna odlikovanja, ki jim jih je podelil predsednik republike. Na slovesnosti sta prva spregovorila najstarejši odbornik Franceschini in pokrajinski tajnik dr. Pierotti, ki sta poudarila zasluge prof. Gregorettija na kulturnem, vzgojnem in upravnem področju našega mesta. Slovesnost je še posebno ganila predsednika pokrajine, ki se je zahvalil vsemu osebju in sodelavcem pokrajinskega odbora za njihove prisrčne izraze spoštovanja in dejal, da se je med njim in uslužbenci na pokrajini ustvarilo resnično bratsko sodelovanje, ki mora biti osnova za še bolj plodno upravno delo v korist mesta.

—«»—

○ Včeraj se je sestal tehnični volilni odbor, ki ga je ustanovila izvršna komisija nove Delavske zbornice CGIL. Naloga tega odbora je, organizirati volitve novih vodilnih organov v zvezi z bližnjim kongresom Delavske zbornice CGIL. Odbor je imenoval za predsednika Livio Saranza ter je izdal nekaj navodil prizadetim sindikalnim organom.

Naglo širjenje azijske gripe

Število prijavljenih obolenj za azijsko gripo se je včeraj močno povečalo. Zdravstvenim oblastem so prijavili kar 1506 novih primerov. Od teh je zbolelo 1079 stalnih prebivalcev, 25 vojakov, 329 beguncev in 73 oseb v raznih internatih.

Seveda pa je število obolenj dejansko precej večje, ker ne kličejo vsi zdravnika, zlasti v primerih, ko nimajo izredno visoke vročine. Vsekakor pa imajo zdravniki polne roke dela. Pri INAM so te dni v vseh ambulantah zelo velike gneče, tako da ne morejo niti nuditi zdravniške pomoči vsem bolnikom. Včeraj zjutraj je ravnatelj tržaške podružnice INCA Lucchesi interveniral pri pokrajinskem zdravniku dr. Nuzzollilu, ki je takoj odredil preiskavo v ambulantah. Pri tem so ugotovili, da je na primer v ambulanti v Ul. della Guardia 70 oseb čakalo dve uri na zdravniški pregled. Zdravniki INAM ne morejo ugoditi vsem zavarovancem, ki jih kličejo na dom. Dr. Nuzzolillo je obljubil, da bo poskrbel, da bo INAM v celoti opravljala svojo dolžnost. Na vsak način bi morali zaposliti nekaj zdravnikov in tudi nekaj novega bolničarskega osebja. Izredne razmere so namreč vedno zahtevale izredne ukrepe.

—«»—

Seja nabrežinskega občinskega sveta

Nocoj ob 18. uri bo na županstvu v Nabrežini izredna seja devinsko - nabrežinskega občinskega sveta. Na seji, ki je javna, bodo med drugim razpravljali tudi o otvoritvi lekarne v Sesljanu.

Jugoslovansko-italijanska pogajanja

V Ljubljani začetek zasedanja komisije za obmejni promet

Podkomisija za carinska vprašanja je sklenila, da bodo odprli za promet z vozili 10 novih blokov - Razpravljali so tudi o carinskih vprašanjih in o olajšavah za prehod oseb

(Od našega posebnega dopisnika)

LJUBLJANA, 15. — Prvo zasedanje jugoslovansko - italijanske mešane komisije o obmejnem prometu se je pričelo včeraj dopoldne v Ljubljani v prostorih Trgovinske zbornice. Dopoldansko plenarno zasedanje je imelo le pripravljalni značaj, saj so na njem razdelili obširno predvideno delo med tri podkomisije, ki so se sestale popoldne in delale pozno v noč. Kljub pripravljalnemu značaju včerajšnjega zasedanja pa so bili doseženi že nekateri zanimivi sklepi. Podkomisija, ki se ukvarja s carinskimi vprašanji, je sklenila, da bodo odprli za promet z motornimi vozili deset novih blokov na italijansko - jugoslovanski meji. Tu gre za bloke druge stopnje, skozi katere so lastniki propustnic že sedaj lahko hodili peš, in skozi katere se bodo z uveljavitvijo tega sklepa, lahko tudi peljali z motorji in avtomobili. Ista komisija je razpravljala tudi o nekaterih carinskih vprašanjih, ki so manjšega pomena in ki se nanašajo predvsem na dokončno ureditev prenašanja nekaterih vrst živil za kmete, ki imajo dvolastniško izkaznico.

Zelo zanimiva je razprava komisije za dokumente o prehodih, ki se ukvarja z olajšavami za prehod oseb in raztegnitve veljavnosti propustnic ter z drugimi podobnimi vprašanji. Delo te podkomisije bo zelo obširno in temelji delno tudi na zaključkih zasedanja jugoslovanskih in italijanskih obmejnih organov, ki so se sestali 11. junija letos v Gorici. Včeraj je podkomisija šele pričela z delom in orisala vsa ta vprašanja, tako da so vsakršni zaključki in predvidevanja za sedaj preuranjeni.

Komisija, ki se ukvarja z uvedbo novih in okrepitvijo že obstoječih avtobusnih prog, je delala pozno v noč in urejevala natančen seznam za vozni red novih prog. Delo je zelo obsežno in zamudno, tako da se bodo razprave zavlekle, kljub temu, da vlada glede velike večine vprašanj popolno soglasje med člani komisije.

Ob zaključku prvega zasedanja je predsednik italijanske delegacije konzul Pasquinelli izjavil našemu dopisniku, da so razgovori šele na začetni stopnji in da se razvijajo na osnovi zaključkov in zapisnika predhodnega sestanka predsednikov obeh delegacij, ki sta se sestala v Beogradu in tam razpravljala o vrsti vprašanj ter med drugim tudi o nekaterih olajšavah za osebni promet. Prav zato, ker so se razgovori šele začeli, ni mogoče reči kaj bolj konkretnega. Na vsak način pa je treba poudariti, da razgovori potekajo v ozračju prisrčnega sodelovanja in razumevanja. To sicer zveni kot običajna fraza, je zaključil Pasquinelli, vendar ne morem reči nič drugega, ker ta izjava odgovarja resnici.

B. S.

—«»—

Pijan vozač skoraj povozil otroka

Okoli 14. ure je nekdo obvestil policijo, da se je v Ul. Belpoggio pripetila huda prometna nesreča s smrtno žrtvijo. Agenti so nemudoma odšli na kraj, a tu so ugotovili, da o mrtvecu ni govora. Opazili pa so tovornik, ki se je s prednjim delom zaletel v zid tamkajšnjega otroškega zavetišča.

Nedaleč od kraja nezgode so nato naleteli na šoferja in ker je bil videti vinjen, so ga takoj odpeljali na pregled v bolnišnico. Agenti se niso zmotili: zdravniki so možu ugotovili precejšnjo vinjenost.

Kaj pa se je pravzaprav pripetilo? To je pojasnila 31-letna Gigliola Balbi por. Valera iz Ul. Lazzaretto Vecchio. Ženska je hodila s svojo 3-letno hčerko po Ul. Belpoggio proti domu. Iznenada pa je videla tovornik, ki je zavil proti pločniku, po katerem je hodila. K sreči ni izgubila prisebnosti in to jo je rešilo: hitro je pograbila hčerko in skočila vstran ravno v trenutku, ko je tovornik treščil v zid. Ni bilo zadosti, da jo je vozilo oplazilo; trenutek zatem so začele padati nanjo prazne košare, ki so se zvrnile s tovornika.

Medtem so policijski organi zaslišali šoferja tovornika, ki so ga identificirali za 38-letnega Giuseppa Seppija iz Ul. del Pane. Vinjeni šofer se je izgovoril, da je zavozil na pločnik in nato v zid samo zaradi tega, da bi se izognil trem vozilom. Najslabše pa je, da mož, ki je sicer lastnik tovornika, ni imel šoferskega dovoljenja, temveč samo tako imenovani «foglio rosa».

—«»—

7 mesecev zapora za žalitev funkcionarja

Kazensko sodišče pod predsedstvom dr. Fabria je včeraj obsodilo 46-letnega Giuseppa Tissinija iz Ul. Pozzo del mare na 7 mesecev zapora in 2.000 lir globe in sicer zaradi žalitve javnega funkcionarja in pijanosti.

Tissini, ki je zaradi zaužitega vina komaj stal na nogah, je 30. avgusta letos brez vsakega vzroka žalil agenta civilne policije Antona Longo in mu tudi grozil, da bo ob povratku iz zapora ubil njega, ženo in otroka. Med prevozom z avtom ga je celo brcnil v roko in si s tem še bolj poslabšal že tako neroden položaj.

—«»—

Praznik policije

V petek 18. t. m. bo Korpus agentov javne varnosti praznoval 105. obletnico ustanovitve policije. Ob tej priliki bo v vojašnici «Duca d'Austa» svečanost dviganja zastave in pregleda oddelkov, ki ga bo izvršil generalni vladni komisar v spremstvu tržaškega kvestorja.

Nov način reševanja stanovanjske stiske

V Rimu podpisali konvencijo za gradnjo naselja San Sergio

Gre za avtonomno naselje, ki bo razpolagalo z vsemi javnimi napravami in uslugami - Glede stanovanj INA-Casa, ki jih bodo tudi zidali v naselju, pa je treba rešiti vprašanje odplačevanja

Včeraj opoldne je minister za javna dela Togni v Rimu podpisal konvencijo za gradnjo novega samostojnega naselja «Sv. Sergij» v industrijskem pristanišču v Zavljah. Pri podpisu so bili prisotni tudi številni člani tržaške delegacije, sestavljene iz raznih inženirjev in tehnikov, ki je izdelala načrte za gradnjo, predsednik industrijskega pristanišča odv. Forti in občinski komisar dr. Mattucci. Podobna naselja bodo gradili tudi v Trevisu, Bariju, Tarantu in Foggi. Ta naselja imenujejo tudi «satelitska mesta». In prav ta izraz, ki sedaj nekatere kroge preveč spominja na ruski «sputnik», je dal povod ministru Togniju, da je poudaril «netočnost te definicije». Dejal je, da je treba predvsem govoriti o avtonomnih mestnih četrtih in ne o mestnih satelitih. Po njegovem mnenju morajo biti te avtonomne mestne četrti, ki so opremljene z vsemi javnimi uradi, trgovinami, javnimi uslugami itd., življenjski deli celotnega urbanističnega sistema ozemlja kateremu pripadajo, in zato ne mejo biti izločeni iz življenja osrednjega mesta.

Kljub tej njegovi pojasnitvi in vidni antipatiji do izraza «satelit», se je naziv «satelitsko mesto» za gradnjo tovrstnih avtonomnih naselij v bližini mest uveljavilo v časnikih in celo kot tehnični izraz.

Ob podpisu konvencije je minister Togni izjavil, da si koordinacijski odbor za gradnjo «satelitskih mest» prizadeva izvesti tudi program gradenj ljudskih stanovanj za srednji sloj. Zato bodo zidali takšna stanovanja, ki bodo ustrezala denarnim možnostim posameznih družin.

Kako si zamišlja minister Togni zidati ta stanovanja nam ni povsem jasno. Zidati stanovanja, ki bodo ustrezala denarnim možnostim posameznih družin, pomeni zidati za tiste, ki lahko največ plačajo. Ta način zidanja ljudskih stanovanj ne more ustrezati sedanjim razmeram v našem mestu, kjer bi morali v prvi vrsti skrbeti za zidanje čimveč stanovanj z nizkimi najemninami za družine delavcev, ki ne zmorejo plačevati niti srednjih najemnin. Teh družin je danes največ brez stanovanja in se mora zato zidanje ljudskih stanovanj usmeriti po tej poti. Šele potem bomo lahko govorili o ljudskih stanovanjih tudi za srednji sloj. Mi priznavamo pravico srednjemu sloju do udobnega stanovanja z ustrezno najemnino. Toda danes si srednji sloj lahko nekoliko pomaga, čeprav z večjim naporom, da ni prav na cesti. Srednji sloj ima zlasti v Trstu možnost dobiti stanovanje na odkup z najemom desetletnega in celo dvajsetletnega posojila v višini 50 odstotkov vrednosti stanovanja. Tega si gotovo ne morejo privoščiti delavci in mali uradniki, čeprav bi hoteli varčevati.

V naselju «Sv. Sergij» v Zavljah zodo zidali svoja stanovanja zlasti državne in krajevne ustanove, ki dobivajo državno denarno podporo, in sicer ministrstvo za javna dela, zavod INCIS, zavod IACP in uprava INA-Casa. Tržaški delavci in uradniki zlasti pričakujejo, kdaj bodo začeli zidati stanovanja INA-Casa, saj plačujejo mesečno določen odstotek od svoje plače. Na žalost pa se zidanje teh stanovanj preveč zavlačuje. Razni demokristjanski trobentači so napovedovali začetek zidanja prvih stanovanj INA-Casa za spomlad leta 1956. Sedaj pa gremo že proti koncu leta 1957 pa še ni bila sezidana niti ena hiša te ustanove. Denar pa se redno mesečno steka v blagajne INA-Casa in prinaša velike obresti. Po napovedih bivšega župana Bartolija bi morali že zidati 400 novih stanovanj INA-Casa v Kjadinu. Toda od teh hiš ni še ne duha ne sluha. Zemljišče so kupili že pred leti in bi se moralo zidanje teh stanovanjskih hiš začeti najkasneje že preteklo spomlad. Kljub vsem tem obljubam tržaški delavci in uradniki še ne vidijo niti ene hiše sezidane s svojimi obveznimi prispevki.

Poleg tega pa se v Trstu še vedno postavlja vprašanje cene stanovanj in roka za odplačevanje. Če imajo v Trstu veljati pravila, ki veljajo v ostalih italijanskih pokrajinah, potem je nemogoče, da si bo delavec ali mali uradnik lahko vzel stanovanje na odplačevanje. Po teh pravilih bi morala oseba, ki se prijavi za trosobno stanovanje, imeti takoj na razpolago 750.000 lir, nato pa odplačevati najmanj od 15.000 do 20.000 lir mesečno za deset let, da postane lastnik stanovanja. Zato so nekatere stranke in ustanove že predlagale ustrezne spremembe omenjenih pravil, da se prilagodi plačevanje za odkup stanovanj tukajšnjim razmeram. Tudi najemnine stanovanj INA-Casa ne bodo prav ljudske, češ da v Trstu stanovanja stanejo več kot v drugih italijanskih pokrajinah, ker je treba zidati hiše, da so odporne proti burji itd.

—«»—

Z vespo v avto

V večernih urah pa je prišlo na križišču Ul. Media z Ul. Conti do trčenja med fiatom 1400, last 37-letnega Cesara Di Berta iz Ul. S. Cilino, in vespo, s katero se je 20-letni Sergio Cicutta iz Ul. dei Porta vozil proti Trgu Perugino.

Cicutta je odletel na tla in ker se je poškodoval po raznih delih telesa, se je moral z rešilnim avtom zateči v bolnišnico.

Izpred kazenskega sodišča

Državni tožilec zahteval strogo obsodbo Pertota

Bivši upravnik tovarne testenin bi moral sedeti v zaporu od 8 do 9 let

Državni tožilec ni bil mil z bivšim upravnikom tržaške tovarne testenin Albinom Pertotom, ki se mora zagovarjati pred sodiščem zaradi bankrota in drugih obtožb. Kazen, ki jo je predlagal, je ostra in gre od 8 do 9 let zapora.

Tožilec ni hotel verjeti Pertotovim izjavam in niti njegovemu pismenemu obvestilu polnemu številk, ki ga je predložil sodišču in njemu, s katerim je hotel prikazati, da je bila pasivnost tovarne v obračunu 1955. leta realna in da je bila še ta krita z njegovimi 24 milijoni. Od 1951. do 1955. leta, je Pertot omenil v vlogi, se mu je posrečilo znižati pasivo za nad 76 milijonov lir, zaradi česar finančno stanje ni bilo tako obupno, kot ga skušajo prikazati.

Uvodoma je tožilec poudaril, da je treba vzeti kot bazo v diskusiji poročilo sodnega in tudi obrambnega izvedenca o upravnih problemih tovarne in da je glavno vprašanje pravzaprav le eno: Ali je Pertot poznal slabi finančni položaj tovarne? Vse kaže, da ga je in zato se pojavi drugo vprašanje, če je po lastni krivdi ali v dobri veri toliko zadolžil tovarno. Res je, je nadaljeval tožilec, da je Pertot do 1953. leta nekoliko izboljšal položaj, a je to storil s prodajo bele moke, ki je bila določena izključno za domačo uporabo, v Italijo in to brez potrebnega dovoljenja. To je bilo torej le navidezno izboljšanje, medtem ko so bili obračuni prave pasti. 1954. leta pa so se dolgovi povečali in tako je prišlo do popolne izgube kapitala. Tedaj je bilo še možno, seveda z zahtevo stečaja, izplačati upnikom, kar jim je pritikalo. «Zakaj je Pertot nadaljeval z delom, ko je bil propad jasen?» se je vprašal tožilec, ki je dodal, da je bila prava norost, nadaljevati s tako upravo, ko je upravnik vendarle vedel, da ne bo mogel držati obljub, ki jih je dajal upnikom.

Sicer se je Pertot izgovarjal na neplačano vojno škodo; to pa je po mnenju tožilca slabše kot nepokriti ček, ker se ni vedelo, ne kdaj in tudi ne ali bodo sploh izplačali škodo. S tem pa, da je po svoje sestavljal obračune, je hotel prikriti drugim realni finančni položaj tovarne.

Rezultat tega govora je, da je tožilec zahteval od sodišča, da spozna Pertota za krivega vseh 13 točk obtožnice in ga obsodi za obe obtožbi namernega bankrota na skupno 6 let in 6 mesecev zapora, za navadne bankrote na 9 mesecev, za izposojevanje fondov brez realne podlage na 4 mesece, za obtožbo, ker ni sklical občnega zbora delničarjev na 6 mesecev zapora in na 2.000 lir globe, za nezakonito prilaščanje na 3 mesece in 3.000 lir ter za izdajanje nepokritih čekov na 3 mesece zaporne kazni. Za ostale točke obtožnice (4) pa je predlagal najmanjšo možno kazen.

Obupne razmere zaradi pomanjkanja učilnic

Za čimprejšnjo otvoritev nove šole na Opčinah

Industrijski strokovni tečaj na Opčinah ima za 4 razrede z 98 učenci na razpolago le dve učilnici

Kdaj bo zgrajena nova šola? Profesorji in učitelji hodijo mimo že postavljene zgradbe in ugibajo, koliko časa bo še trajalo, da bodo končali z delom inštalaterji, mizarji, pleskarji, zidarji itd. Nekateri že poznajo delovodjo in se z njim tu pa tam kaj pomenijo. Nestrpni so, kajti vsa zadnja leta životarijo v takih prostorih, da so že vsega siti. Kaj ne bi: letos 98 učencev, 4 razredi in le dve učilnici!

Naši čitatelji so morda uganili, da imamo v mislih industrijski strokovni tečaj na Opčinah. Takoj naj poudarimo, da ni prizadeta samo slovenska šola, kajti tudi italijanski «avviamento» ni v nič boljšem položaju, morda še v slabšem. Nas seveda prvenstveno zanimajo razmere na slovenski šoli in zato bomo le o njej navedli nekaj podatkov.

Omenili smo že, da ima strokovni tečaj 98 učencev, ki obiskujejo 4 razrede. Ker imajo na razpolago le dve učilnici ter v temni kleti delavnico, je jasno, da si morajo te prostore deliti, kajti drugače bi bil pouk onemogočen. Medtem ko se verouk, slovenščina, italijanščina, zgodovina, zemljepis, matematika in petje poučujejo skupno v učilnicah, se za ostale predmete poslužujejo delavnice, kuhinje, pisarne in če je lepo vreme, tudi vrta. Zgodi se namreč, da se v določenih dneh ob isti uri poučujejo trije različni predmeti, kar nujno privede do «lova» za prostor.

Odveč bi bilo pisati kaj več o tem, saj je na dlani, da se v takih razmerah pouk ne more odvijati tako, kot bi bilo želeti in kot se zahteva. Položaj je obupen, a kljub temu ni nikogar, ki bi se zavzel, da bi z deli za otvoritev nove šole pohiteli. Poudariti je treba, da bi morala biti nova šola na Opčinah predana svojemu namenu že v letošnjem šolskem letu, a so vso lansko zimo iz znanih razlogov počivali, kar je seveda privedlo do večmesečne zamude.

Sedaj pravijo, da bo šola izgotovljena do prihodnjega aprila, vendar se že postavlja vprašanje notranje opreme. Menda je postavka za nabavo opreme v letošnjem tržaškem občinskem proračunu, s katerim se sedaj ukvarja prefekturni komisar. Pravijo pa, da se bo odobritev te postavke (ker je treba najeti posojilo) zavlekla, in ni izključeno, da tudi prihodnjega aprila ne bo toliko pričakovane otvoritve. Na vsak način priporočamo pristojnim organom, da se za rešitev tega tako perečega vprašanja zavzamejo in sprejmejo ustrezne ukrepe.

—«»—

Sovjetski pesniki nocoj v Križu

Tržaški odsek Italijanskega združenja za kulturne stike s Sovjetsko zvezo sporoča, da bodo danes ob 20. uri v Ljudskem domu v Križu sovjetski pesniki Vera Inber, Boris Slutski in Nikolaj Zabolotskij predavali o sodobni sovjetski poeziji, pri čemer jim bodo prinesli pozdrave župani ter občinski in pokrajinski svetovalci našega področja.

Pesniki bodo predavali tudi v četrtek ob 20. uri v kinu «Verdi» v Miljah. Istega dne se bodo sestali tudi s kulturnimi delavci in umetniki v Trstu.

—«»—

Kongres upokojencev

V nedeljo ob 9.30 se prične v Ljudskem domu v Ul. Madonnina 19 pokrajinski kongres upokojencev, ki ga sklicuje pokrajinski sindikat nove Delavske zbornice CGIL. Na kongresu bodo podali poročilo o pretekli dejavnosti in finančno poročilo, nakar bodo izvolili novo vodstvo. Obravnavali bodo tudi vprašanje zvišanja pokojnin INPS.

—«»—

Pes ugriznil otroka

Ko se je 11-letni Claudio Puntar iz Ul. Caprin igral s sovrstniki, ga je ugriznil pes v levo nogo. Otroka je kasneje mati odpeljala v bolnišnico, kjer so mu zdravniki izprali rano in ga nato odslovili.

Koristna vloga Šolskega patronata pri podpiranju revnih učencev

Med drugim nudi Patronat ubožnim otrokom zvezke, knjige in druga učila, po možnosti pa tudi obleko in obutev

Začetek novega šolskega leta ne prinese skrbi samo dijakom, ampak predvsem mnogim revnim staršem zaradi precejšnjih stroškov za nakup knjig, za obleko in ubutev otrok, ki morajo vsak dan v šolo in za vse tiste nepredvidene malenkosti, ki jih otrok, ko hodi v šolo mora imeti, da se lahko nemoteno uči in da se ne čuti prizadetega pred svojimi sošolci. Vse to seveda že od prvega šolskega leta zahteva določene stroške, ki jih revna družina z veliko težavo prenese.

Za pomoč otrokom revnih staršev je bil ustanovljen Šolski patronat, ki nepristransko deli podporo vsem šolarjem, ki jo potrebujejo. V naši občini je bil Šolski patronat ustanovljen leta 1947, ko je bivša ZVU raztegnila na naše ozemlje zadevni zakonski odlok tedanjega začasnega italijanskega državnega poglavarja. Ta šolska podporna ustanova ima nalogo, da podpira revne otroke otroških vrtcev, osnovnih šol, nižjih strokovnih šol in tečajev, otrok ki niso presegli 14. leto starosti.

Patronat nudi revnim otrokom zvezke, knjige, druge šolske potrebščine in po možnosti tudi obleko in obutev; organizira brezplačno razdeljevanje tople hrane; upravlja in daje pobudo za ustanovitev poletnih kolonij; razdeljuje zdravila itd.

Kot torej vidimo, je področje podpornega delovanja Šolskega patronata zelo obširno in zajema vse šole, italijanske in slovenske. Njegovi izdatki pa so odvisni od razpoložljivega denarja, ki ga dobiva od raznih javnih ustanov, zasebnih podjetij in posameznikov ter iz drugih posrednih in neposrednih dohodkov raznih šolskih dejavnosti. Čim več denarja patronat dobi tem bolj lahko pomaga revnim otrokom. Zato bi bilo tudi zaželeno, da bi se še druge javne in zasebne ustanove, podjetja in posamezniki bolj pogosto spomnili te šolske podporne ustanove, ki skuša z največjo marljivostjo čimveč pomagati revnim šolarjem, da se lahko dobro počutijo med svojimi šošolci, ne da bi morali občutiti pomanjkanje najosnovnejših šolskih potrebščin, obleke in obutve.

Sicer pa dobiva patronat nekaj stalnih prispevkov državnih in krajevnih javnih ustanov, ki mu omogočajo, da lahko že v začetku šolskega leta sestavi minimalni proračun izdatkov. To so zlasti stalne letne podpore občine, določen odstotek na letni izkupiček od prodaje spričeval, stalne letne podpore ministrstva za vzgojo in za notranje zadeve, dobiček šolskega ekonomata, letna članarina stalnih članov (ustanov in posameznikov), nato še razni darovi in prispevki, izkupiček od raznih iniciativ patronata (šolske prireditve itd.) in morebitni imovinski dohodki.

Celotno delovanje Šolskega patronata nadzoruje upravni svet, ki ga imenuje šolsko nadzorništvo. V njem so zastopani poleg raznih šolskih in drugih ustanov, predstavnik občine, šolski nadzornik ali didaktični ravnatelj šole z italijanskim učnim jezikom, šolski nadzornik ali ravnatelj šole s slovenskim učnim jezikom, trije predstavniki staršev, dva za šole z italijanskim učnim jezikom, eden za šole s slovenskim učnim jezikom, dva predstavnika šolnikov nižjih strokovnih šol in tečajev, eden za šole z italijanskim učnim jezikom in eden za šole s slovenskim učnim jezikom itd.

Iz gornjega je razvidno, da je Šolski patronat enotna podporna šolska ustanova za italijanske in za slovenske šole. Zato je njegovo delovanje nepristransko in stremi za tem, da pomaga vsem revnim šolarjem, ne glede na šolo, ki jo obiskujejo.

V razgovoru s tajnikom patronata, ki ima svoj sedež v šoli v Ulici Ruggero Manna, smo zvedeli tudi nekatere zanimive podrobnosti o konkretnem delovanju te podporne ustanove. Tako so v preteklem letu porabili za podpore revnim otrokom 6 milijonov lir. V tem pa ni vključena vrednost obrokov tople hrane, ki so jo razdeljevali 3100 otrokom. Stroške za pripravo in razdeljevanje hrane nosi občina, patronat pa samo nadzoruje razdeljevanje. Poleg tega je patronat razdelil revnim otrokom 800 parov čevljev, 150 kosov raznih oblačil (zimskih plaščev, oblek in raznih kosov perila), razne sanitarne predmete itd. V izrednih primerih patronat odobri tudi denarno podporo, in sicer plača tramvajsko ali avtobusno vožnjo revnim šolarjem, ki imajo šolo predaleč, nabavo kakih zdravil itd. Za te stroške pa patronat zahteva ustrezno potrdilo o nabavi.

Starši, ki ne morejo kupiti svojim otrokom zvezkov, knjig, ali pa ki jih zlasti v zimskem času ne morejo zadostno obleči in obuti, naj se zglasijo pri učitelju otroka ali pa pri ravnatelju šole. Vse podpore se delijo na osnovi ravnateljevega priporočila upravi patronata. Zato naj se ne nihče sramuje, prositi za podporo, če je v resnici v denarni stiski. Revščina ni sramota, v mestu je mnogo brezposelnih, ali pa takšnih očetov, ki imajo nizke plače in ne zmorejo vseh šolskih stroškov svojih otrok. Šolski patronat pa je bil ustanovljen, da pomaga prav takšnim revnim otrokom, da se lahko pridno učijo in postanejo vzorni člani družbe.

Ustanove in posameznike pa ponovno opozarjamo, naj se spomnijo tudi na to šolsko podporno ustanovo. Z vsakim najmanjšim darom lahko prispevamo k sreči revnega otroka, da se mu ublaži revščina, ki jo na žalost občuti med zidovi svojega revnega doma.

SNG v TRSTU

OTVORITEV SEZONE 1957-58

EUGENE O'NEILL

Strast pod bresti

Igra v treh delih
Režiser JOŽE BABIČ
Scenograf VLADIMIR RIJAVEC
Asistent režije ADRIJAN RUSTJA
Prevajalec FRAN ALBREHT

Osebe: Efrajim Cabot - Modest Sancin; Simeon, Peter, Eben, njegovi otroci - Stane Raztresen, Danilo Turk, Julij Guštin; Abbie Putman - Zlata Rodoškova; Šerif - Edvard Martinuzzi.

PREMIERA

v soboto 19. oktobra 1957 ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7

ponovitev

v nedeljo 20. oktobra 1957 ob 16. in ob 20. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj».

Prodaja vstopnic od četrtka dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-3-38 ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni dvorane.

Lonjerska mladina bo gostovala v Trebčah

V soboto 12. t. m. je mladina prosvetnega društva «Lonjer - Katinara» ponovila komedijo «Ploha» v Borštu. Požrtvovalni mladinci in mladinke so se dobro odrezali in priznati jim je treba, da so še bolje zaigrali kakor doma v Lonjerju na premieri. Pohvaliti je treba tudi mladince, ki niso igrali, ki pa so pomagali postavljati oder. Škoda je le, da nima občinstvo pravega razumevanja za take predstave ter da se jih ne udeležuje v takšnem številu, kot bi se jih lahko.

Sedaj se pripravljajo mladinci na gostovanje v soboto 19. t. m. v Trebčah. Zato priporočamo vsem Trebencem, da se udeležijo predstave v čim večjem številu in lahko jim zagotovimo, da jim ne bo tega žal.

* * *

Mladina prosvetnega društva Lonjer-Katinara vljudno vabi na predstavo vesele vaške trodejanke «Ploha», ki jo bo igrala v soboto 19. oktobra t. l. ob 20.30 v dvorani v Trebčah.

LJUDSKA PROSVETA

Slovenska prosvetna zveza v Trstu obvešča svoje člane, da bo deseti redni letni občni zbor v nedeljo 20. oktobra t. l. ob 8.30 dopoldne v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Roma 15-II, z običajnim dnevnim redom.

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo v petek 18. oktobra t. l. ob 18. uri na sedežu.

Pripravljalni odbor za Slovenski fotoklub v Trstu bo imel sejo jutri ob 20. uri v Ul. Roma 15-II. Vabljeni tudi drugi ljubitelji fotografije.

RAZNA OBVESTILA

Izvršni odbor **Slovenske gospodarsko-kulturne zveze** v Trstu bo imel svojo redno sejo danes ob 20.30 na sedežu v Ul. Roma 15-II.

DAROVI IN PRISPEVKI

Fany in Danilo Micheluzzi darujeta v počastitev spomina pok. gospe Pavle Mašere 1000 lir za Dijaško Matico.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. oktobra 1957 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 9 oseb, poroke pa ni bilo nobene.

UMRLI SO: Maria Ustulin stara 1 uro, 73-letna Ana Filipović vd. Bandelli, 51-letni Giovanni Maio, 77-letni Luigi Colluccia, 74-letni Vittorio Mancinelli, 82-letna Nicolina Walluschnig vd. Giacchetti, 47-letni Ivan Cunja, 80-letni Antonio Manfreda, 77-letna Angela Perentin.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v oktobru

Davanzo, Ul. Bernini 4; Giusti, Strada del Friuli 7 (Greta); Millo, Ul. Buonarroti 11; Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7.

RADIO

SREDA, 16. oktobra 1957

TRST POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 Žena in dom, obzornik za ženski svet; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Kmečka godba; 13.30 Armando Sciascia s svojim ritmo-simfoničnim orkestrom; 13.50 Offenbach: Zbor iz operete «Lepa Helena»; 14.00 Dvorakovi Slovanski plesi; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Mojstri klavirja; 18.30 Lahke melodije; 18.53 Koncert baritonista Marijana Kosa; 19.15 Ivo Zor: «Povest o velikem spoznanju», zgodbe za otroke od osmih do mojih let; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Odlomki iz komičnih oper; 21.00 Obletnica tedna: «Johann Ludwig Burkhardt»; 21.15 Beethoven: Simfonija št. 5 v c-molu op. 67; 21.45 Vesela glasba; 22.00 Italijansko-slovenski kulturni stiki skozi stoletja: «Doba pred Primožem Trubarjem»; 22.15 Skerjanc: Koncert za klavir in orkester v a-molu; 22.41 Večerni ples.

TRST I.

11.30 Simfonični koncert; 16.30 Orkester Franco Russo; 17.30 Koncert harfistke Susanne Mildonian; 17.30 Za otroke; 19.30 Liszt: Ogrska fantazija; 21.00 Koncert Italijanskega kvarteta.

KOPER

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 16.30, 17.30, 19.15, 23.00. **Poročila v slovenščini:** 7.30, 13.30, 15.00.

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00-7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.45 Jutranji koledar; 8.00-12.05 Spored iz Ljubljane; 12.05 Opoldanski koktajl; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Od melodije do melodije; 14.20 Šola in življenje: «Našli so nov dom — Na trgatvi — Pisali so nam»; 14.40 Poje Ljubljanski komorni zbor; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Borut Lesjak in njegova češka godba; 15.40-17.00 Spored iz Ljubljane; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Glasbeni mozaik; 18.15 Lahka glasba; 19.00 Poje Caterina Valente; 19.30-22.15 Spored iz Ljubljane; 22.15 Plesni ritmi.

SLOVENIJA

327,1 m. 202,1 m. 212,4 m
Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00

5.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Pisana paleta; 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev); 9.15 Pesmi Slavka Zlatića in Ivana Matetića-Ronjgova na istrsko motiviko; 9.45 Iller Pattacini in njegovi instrumentalisti; 10.10 Adolphe Adam: Giselle, balet v dveh dej.; 11.00 Popevka za popevko; 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — Operacija Vanguard; 12.05 Mali koncert solistične glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jakob Ferjan: Mesnate ali mastne prašiče; 12.40 Edvard Grieg: Holbergova suita; 13.15 Narodne pesmi in plesi bratskih jugoslovanskih narodov; 14.05 Iz mladih dni skladatelja Slavka Mihelčiča; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Pri klasičnih mojstrih — Riu tei Tanefiko: Komatsu in Sakitsi; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Pesem v mraku; 17.40 Stare melodije v novem ritmu; 18.00 Kulturni pregled; 18.15 Antonin Dvorak: Tema z variacijami op. 36; 18.30 Svatovski običaji in pesmi raznih narodov; 18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Arrigo Boito in Charles Gounod pripovedujeta zgodbo o Faustu; 22.15 Nočni akordi.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 20.30 Poročila; 21.00 Prijatelj živali; 21.45 Varieté.

Tri tatvine

V noči med ponedeljkom in torkom so neznani tatovi vdrli v avtobusno postajo v Miljah in nato v bar in tobakarno, last Damiana Cusmo. Tatvino je včeraj zjutraj odkrila čistilka, ki je obvestila gospodarja. Ta je poklical policijo, ki je ugotovila, da so neznanci razbili tudi majhno izložbeno okno trgovine «Pitassi» in ukradli, kar je bilo v njem.

Cusmi pa so nočni tatovi ukradli iz predala prodajalne mize 12.000 lir ter za 18.000 lir tobaka raznih vrst.

Žrtev tatu je postal v nedeljo zvečer tudi 68-letni Antonio Cernecca iz Ul. Giulia. V večernih urah je mož spravil iz stanovanja omaro in zimnico na vzmet, ker ju je naslednjega dne hotel odpeljati drugam. Tat pa ga je rešil truda, ker mu je vse skupaj odpeljal neznano kam.

Med 9. in 11. t. m. so neznanci vdrli v avto last 41-letnega Marija Bidonja iz Ul. Kandler in mu odnesli kar so našli v njem.

KINO

Excelsior. 15.30: «Cabirijine noči», Giulietta Masina, A. Nazzari, F. Perier.
Fenice. 15.30: «Kralj v New Yorku», Charles Chaplin in Dawn Addams.
Nazionale. 15.00: «Arianna», Gary Cooper, Audrey Hepburn, M. Chevalier.
Filodrammatico. 16.00: «Leseni narednik». Komičen film. Jerry Lewis in Dean Martin.
Grattacielo. 16.00: «Sissi, mlada cesarica». Agfacolor.
Supercinema. 16.00: «Ura terorja». RKO. John Beal, Augusta Dabney.
Arcobaleno. 15.00: «Gospodov zakon», G. Cooper, D. Mc Guire, M. Main.
Astra Rojan. 16.00: «Črni šotor», A. Steel, A. M. Sandri. Vistavision. Avanture. Rank.
Capitol. 16.00: «Princesa Sissi». Veliko odkritje leta: Romy Schneider. Ljubezenska zgodba.
Cristallo. 16.00: «Zadnji raj». Cinemascope. Mladoletnim strogo prepovedano.
Alabarda. 16.00: «08/15 Kaputt», O. E. Hasse, J. Fuchsberger, R. Ewert. Zadnji dan.
Ariston. 16.00: «Vrnitev na otok zakladov», Dawn Adams, Tab Hunter.
Armonia. 15.00: «Mednarodno vohunstvo». Technicolor. Od danes nagradni festival «Neapeljpoje», skupina Donato-Viller.
Aurora. 16.00: «Souvenir d'Italie», I. Corey, Cifariello, Sordi.
Garibaldi. 16.00: «Strah trka na vrata», Cornel Wilde, Jean Wallace, Dan Duryea. Dramatičen film Dear.
Ideale. 16.00: «Kean», V. Gassman, E. Rossi Drago.
Impero. 16.00: «Ura zločina», E. Purdom, A. Harding.
Italia. 16.00: «Čarobni ogenj», Alan Badel, Yvonne De Carlo.
Moderno. 16.00: «Velike vaje», M. Morgan, Gerard Philipe.
San Marco. 16.00: «Pajčevina», Richard Widmark, L. Bacall.
Savona. 16.00: «Konjenik brez obraza». Western. C. Moore.
Viale. 16.00: «Osvojitev prostora».
Vitt. Veneto. 16.00: «Dogodivščine Misterja Coryja», T. Curtis, M. Hyer, K. Grant.
Belvedere. 16.00: «...in Neapelj poje», V. Lisi, G. Rondinella.
Marconi. 16.00: «Sedem samurajev».
Massimo. 16.00: «Nove pustolovščine Paperina in njegove družčine», W. Disney. Zadnji dan.
Novo cine. 16.00: «Paglavec», Ch. Chaplin, slede «Brezmejna obzorja».
Odeon. 16.00: «Naboj v cevi», J. Simmons.
Radio. 16.00: «Berlin-Tokio, vohunsko podjetje», Kristina Söderbaum, P. Mueller.
Secolo Sv. Ivan. 16.00: «Ognjeno obzorje», P. Graves.
Skedenj. 17.00: «Kri in zlato». Nastopa tudi igralska skupina Marcelli-De Rosé.

MALI OGLASI

MOTOGUZZI lepa priložnost: ALCE 500, ZIGOLO 98, CHEMASCOLI, Trst, F. Severo 18.

VELIKO PODJETJE sprejme resno delovno osebo, tudi upokojenca, za kasiranje, produktivno delo olajšano z direktno pomočjo. Potrebna odlična priporočila, navesti starost, bivališče in stan. Pisati na upravo lista, Ul. S. Francesco 20.

ISCEMO VAJENCE za kleparje in inštalaterje. Tv. Soave, Ul. S. Giusto 16.

Pot v preteklost

ARTHUR MILLER

Šofer, ki polno uro ni odprl ust, je spregovoril, ko smo prišli v ozelenelo ravnino Foggie: — Tam je Monte Sant'Angelo...

Appello je sunil svojega prijatelja Bernsteina, ki je napravil obraz, kot bi bil jezen, da ga vznemirja.

— Tam gori je tisti kraj, — je rekel Appello.

Še dva kilometra je bila ravnina podobna dlani, nato se je pa kot puščica dvigal v nebo hrib, ki se je šele povsem na vrhu zožil. V daljavi je bilo komaj vidno mestece, ki so ga zdaj prekrivali beli oblaki, zdaj pa osvetljevalo sonce. Bel apnenčast prah je vdiral v vozilo in oba sta se odkašljevala. Nato je tudi Bernstein skušal govoriti: — Ko bi te mogel vsaj razumeti! Pojasni mi s preprostimi besedami, kakšnega vraga iščemo po tem prašnem hribu?!

— Hotel bi najti svojo teto... No, zato, — je odgovoril Appello. — In če smo že v Italiji, bi hotel videti kraj, od kod izhajam. Ali veš, da moja prednika ležita v kripti one cerkve tam gori? Že od leta 1101...

— To pomeni, da od tod izhajajo ti menihi?!

— Jasno... Bratje Appello. Onadva sa pomagala graditi cerkev. Govori se, da se je enemu od njiju prikazal sveti Jurij.. Vizija ali nekaj podobnega...

— Nisem si mogel zamisliti, da bi mogel kdaj poznati nekoga, ki bi bil v sorodstvu z menihi.. Toda jaz še vedno verujem, da je vse to le nekaka tvoja fiksna ideja...

Vozilo se je po serpentinah vzpenjalo in puščalo za seboj cele oblake prahu in nenadoma se je pred njima pojavila strma glavna ulica.

Na ulici ni bilo žive duše, ko pa je prispel avtomobil, so ga v trenutku obkolili ljudje, ki so prihajali iz hiš in si spotoma nadevali plašče in kape. Američana sta stopila iz vozila in Appello se je začel zabavati z domačini, ki so začeli povpraševati, čemu je prišel, kaj ima naprodaj in kaj bi hotel kupiti.

Komaj komaj mu je uspelo, pojasniti jim, da si želi le obiskati teto. Ko pa jim je povedal njeno ime, se je izkazalo, da je nihče ne pozna in to vse do tedaj, dokler se neki starček ni prebil do njega in mu rekel, da pozna žensko, ki se kliče tako. Nato se je obrnil in Appello ter Bernstein sta mu siedila dalje po ulici.

Prispeli so do dvonadstropne hiše, ši skozi mračen hodnik in potrkali na neka vrata. Vrata so se le za malo odprla. Drobcena bela ženska jih je le toliko odprla, da se ji je mogel videti obraz. Videti je bilo, da je zelo prestrašena.

— Kaj? — je vprašala.

— Jaz sem Vincent George.

— Vincenzo Giorgio Appello... — Starka je spustila ključo in stopila nazaj.

Appello se je ljubeznivo nasmehnil in vstopil. Bernstein je stopil za njim in zaprl vrata. Skozi okno so prodirali sončni žarki, ključ temu pa je bila soba kot ledenica.

Appello je pristopil k starki in jo potisnil na stolico. Nato sta sedla še on in Bernstein.

Ženski je pravil, kako da sta v sorodstvu in omenil številna imena moških in žensk, od katerih pa ni bil nihče več živ. In ona je nekaj zamomljala, česar pa Appello ni mogel razumeti. Starka je nenadoma šla iz sobe.

— Zdi se mi, da me smatra za neko prikazen. Stric mi je pravil, da že 30 let ni videla nikogar od svojih...

Vrnila se je s steklenico, v kateri je bilo le malo vina. Bernsteinu ni posvečala nobene pozornosti, steklenico je ponudila le Appellu. Pil je. Vino je bilo kot ocet. Čez nekaj časa sta Američana odšla. Hotela sta videti cerkev. Bernstein ni spregovoril niti besede. Obnašanje stare ženske ga je burilo.

Domači duhovnik je stal pred cerkvijo in se jima ponudil za vodiča. Vstopili so v kripto, kjer je bil kamniti pod delno pod vodo. Ob zidovih in dalje po hodnikih so bile grobnice, ki so bile tako stare, da niso na njih mogli prečitati niti letnic.

Duhovnik se je spomnil grobnice družine Appello, ni pa vedel, kje je. Appello je šel od grobnice do grobnice in si svetil s svečo. Bernstein je čakal ob vhodu. Ko ni Appello niti čez pol ure našel grobnice, so cerkev zapustili.

— Prepričan sem, da je grobnica pod cerkvijo, toda treba jo je iskati, — se je tolažil Appello.

Ko sta stopila iz tesne ulice, sta opazovala nebo in kraj, ki se je širil pred njima.

— Moji predniki so morda nekoč v popolni vojaški opremi, jahali vprav tod — je nadaljeval.

— Verjetno, je odvrnil Bernstein.

Počutil se je osamljenega in zapuščenega, kot suho skalovje da obronkih hriba, na katerem sta stala.

«Kdo sem pa jaz?» se je vprašal Bernstein.

Spominjal se je, da mu je oče govoril o svojem rodnem kraju v Evropi, o neki vasi o vaškem norcu in o nekem baronu iz okolice. To je bilo vse, kar je vedel. S tem pa se prav gotovo ni mogel ponašati.

Opazoval je profil svojega prijatelja, čutil toploto, s katero je ta gledal na deželo svojih prednikov. Se nikoli v svojem življenju ni tako močno čutil tega, da more preteklost biti tako močna. Ko je stal tu, se je čutil kot odlomljen kos samega sebe in se vprašal, kako se počuti otrok, ko odkrije, da starši, ki so ga zredili, niso njegovi pravi starši...

Našla sta gostilnico, kjer sta računala na dobro kosilo, in sedla za mizo. Dekle, verjetno gostilničarjeva hči, je prišlo iz kuhinje in Appello jo je vprašal, kaj ima za pod zob.

V tem trenutku so se odprla vrata in v gostilnico je stopil moški. Nenadoma je Bernstein čutil, da mu je ta moški blizek, vendar si ni mogel obrazložiti zakaj...

— Buon giorno — je rekel novi gost. Bernstein in Appello sta odzdravila.

Nato sta oba opazovala prišleca. S seboj je imel večji zavoj, ki ga je položil na stolico, kamor je položil tudi klobuk, jopič in telovnik pa je dal na drugo in tretjo stolico.

— Ste od tod? — ga je vprašal Appello.

— Nisem daleč od tod...

— Kakšno je tod življenje?

— Siromašno... kot vedno.

— S čim se ukvarjate, če smem vprašati...

— Ljudem prodajam blago in tudi tukajšnjim trgovcem — je odgovoril.

Nato je potegnil ovoj k sebi in ga začel odvijati.

— Blago prodaja, — je Appello rekel svojemu prijatelju.

Bernsteinova lica je zalila rdečica, s svojega sedeža je videl moškega, ki se je pripogibal nad zavoj, mogel je celo videti, kako razvozljava vozle. Ko je bil zavoj odvezan, je začel skrbno gladiti papir, da bi ga zravnal, kot bi bil ovojni papir iz dragocenega usnja.

Iz kuhinje je prišlo dekle z velikanskim okroglim hlebom in ga ponudilo možu, ki ga je postavil na vrh blaga.

Bernsteinu so se ustnice razpotegnile v nasmeh. Moški je nato ponovno vse zavil v papir, zavoj ovil z vrvico in napravil vozle.

Bernstein se je zadovoljno nasmehnil. Na njegovem obrazu in v glasu je bilo nekaj zmagoslavnega. Zdelo se je, kot bi bil odkril neko tajnost. Počutil se je, kot bi bil med svojimi.

— Jud je — je rekel.

Appello je pogledal moškega pri sosednem stolu.

— Ta?... Kako veš?..

— S svojim zavojem je delal prav tako, kot je to delal moj oče, ko je kaj zavijal. Prav tako kot moj ded, kot mnogi moji... Vsa naša zgodovina, zgodovina Judov, obstaja v tem povezovanju «punklov» in v večnem popotovanju... Nihče drug bi ne bil sposoben tako nežno in skrbno ravnati z zavojem... In ta moški je Jud, ki veže svoj «punkl»... Appello... Vprašaj ga, kako se kliče...

— Signore, smem vas vprašati, kako vam je ime?

— Ime... Moje?... Mauro Di Benedetti...

— Mauro Di Benedetti... Jasno.

Appello se je nasmehnil in vprašujoče pogledal Bernsteina.

— To pomeni, Moris, sin blagoslovljenega, Mojzes, jasno... Povej mu, da sem Jud.

V Bernsteinovih očeh je bilo nekaj prisrčnega.

Moj prijatelj je Jud, — je rekel Appello možu, ki je pravkar dvignil zavoj na ramo.

Italijan je ljubeznivo pokimal z glavo Bernsteinu, toda zdelo se je, da ni razumel, kaj se je s tem hotelo od njega..

— Signore, — je ponovno rekel Appello — bi popili z nama kozarec vina... No, dajte, sedite...

— Hvala lepa, signore, — je odvrnil ljubeznivo — toda pred sončnim zahodom moram biti doma, in že tako sem pozen...

— *Sabat* se začenja v petek zvečer, — je rekel Bernstein, ko mu je Appello prevedel odgovor. — S sabo nosi celo svež kuh za *sabat*. Mora biti Jud, ti pravim... Vprašaj ga.

— Signore, moj prijatelj bi hotel vedeti, če ste Jud?

Moški za sosedno mizo je začudeno dvignil obrvi, zanikajoč je pomigal z glavo in zdelo se mu je, kot bi mu bilo žal, da ne more Appellu ustreči. — Ne, — je še rekel. Že je odhajal. — Žal mi je, toda nisem...

Ko sta se vračala, sta prijatelja še vedno govorila o njem. Bernstein je ponovno pripovedoval, kako je njegov oče povezoval «punkl». — Možno je, da niti ne ve, da je Jud, — je zaključil. — Možno je, da niti ne ve, kaj so Judje...

Prispela sta že do avtomobila in Bernstein je že hotel sesti vanj, toda ustavil se je in se obrnil k Appellu. Zdel se je ves znojen in trepalnice so mu bile otekle.

— Se ni pozno, če ti je prav, stopi v cerkev... Spremil te bom... Poišči svoje...

Appello se je presenečen nasmehnil in udaril Bernsteina po plečih ter ga prijel za rame: — Zdi se, da so ti naša potovanja vendarle všeč...

— Veš, kaj se mi zdi čudno? — je mirno rekel Bernstein, ko sta stopila v cerkev in v kripto. — V tej vasi se mi zdi, kot bi bil doma... Zakaj, tega niti ne vem...

Appello je kupil še eno svečo in v senci obokov izginil.

Od časa do časa so se čuli koraki, nato je bilo tiho. Bernstein ga je čakal. Stal je nepremičen in iskal vzrok svojemu veselju. Nikoli ni niti sanjal, da je v njem možna takšna radost. V mislih je spremljal onega ljubeznivega moža, kako se preko obronkov spušča proti ravnini po isti poti, po kateri so korakale generacije ljudi, ki so ob petkih zvečer nosili svojcem topel hleb. In objemal ga je občutek ponosa... Zakaj ta ponos? Tega si ni mogel točno pojasniti.. Morda zato, ker so Judje že preživeli pritisk zgodovinske ledene dobe... Toda čeprav se je vtem marsikaj že izgubilo, so vendar še ohranili svoj *sabat* in svoj sveži kruh.

Izpod obokov kripte se je pojavil Appello. Vedel je, da je prvič v življenju mogel pogledati svojemu prijatelju v oči z občutkom, da je povezan z nečim zelo starim.

Appello je stopil k njemu in se kot otrok nasmehnil. — Naša grobnica je popolnoma na koncu. Našel sem jo...

— Dobro — je rekel Bernstein. — Zadovoljen sem.

Sovjetski obrambni minister maršal Žukov bo po večdnevnem bivanju v Jugoslaviji odpotoval jutri v Albanijo. V Jugoslaviji je obiskal več mest in podjetij. Na gornji sliki ga vidimo v razgovoru s skupino delavcev ljubljanskega Litostroja.

NOVI JUGOSLOVANSKI ZAKONSKI NAČRTI V JAVNI RAZPRAVI

Kako povečati osnovo delavske samouprave?

Štiri načela novega zakona o razdelitvi skupnega dohodka

Tajništvo za splošne gospodarske zadeve zveznega izvršnega sveta je septembra pripravilo in izročilo javni razpravi osnutek novega zakona o razdelitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij. Pri izdelavi zakonskega predloga so upoštevali naslednja načela:

materialno zainteresirati proizvajalce za povečanje produktivnosti dela;

ustvariti take odnose med gospodarskimi organizacijami in komunami, da bosta obe strani zainteresirani za uspešno poslovanje podjetij;

povečati pristojnost gospodarskih organizacij pri razdelitvi dohodka in istočasno zaščititi skupne družbene interese;

uvesti enotne predpise o razdelitvi dohodka za vse gospodarske organizacije.

Spremembe, ki se pripravljajo glede razdelitve dohodka, ki ga ustvarjajo gospodarska podjetja, so povečini rezultat kritike dosedanjega sistema in tudi zahteve, ki je prišla do izraza na prvem kongresu delavskih svetov o povečanju pravic delavskih kolektivov pri odločanju o vprašanju, od katerega je odvisen zaslužek vsakega posameznika. Praksa je pokazala, da sedaj veljavni predpisi o razdelitvi dohodka nimajo dovolj stimulativnega vpliva na povečanje produktivnosti dela. Oni vsebujejo tudi razne omejitve v razpolaganju s sredstvi in na ta način zavirajo materialno osnovo delavske samouprave. Način izločanja sredstev iz dohodka za splošne družbene potrebe prav tako ni bil dovolj stimulativen in ne ustreza novi komunalni ureditvi. Sredstva komun so po sedanjem sistemu, ne glede na njihovo gospodarsko delovanje in gospodarsko moč, odvisna od predpisov republike in okrajev.

Po novih predpisih bo osnova, ki bo služila za razdelitev med gospodarskimi organizacijami in družbeno skupnost ostanek (dohodek), ki ga dobimo, ko od skupnega dohodka odbijemo materialne stroške, amortizacijo osnovnih sredstev, obresti na vložena sredstva ter prometni in zemljiški davek. Način obračunavanja amortizacije, obrestna mera, zemljiški in prometni davek bodo odrejeni z zveznimi zakoni tako, da bodo ti elementi, od katerih je odvisen dohodek, vnaprej določeni. Na ta način bodo podjetja dobila trdne elemente za svojo kalkulacijo. Dohodek se bo delil prav tako na osnovi vnaprej določenih zakonskih predpisov na osebni dohodek delavcev in nameščencev (plače), na sklade podjetij in prispevke za splošne družbene potrebe. Zakon bo vsem zaposlenim zagotovil minimalen osebni dohodek, (zajamčene plače v skladu z njihovim poklicem in kvalifikacijami), ki ne bo odvisen od uresničenega dohodka. Zajamčene plače bodo torej vsi zaposleni dobili v vsakem primeru t. j. tudi v primeru negativnega poslovanja podjetja. Višina dejanskih osebnih dohodkov oziroma način določanja dejanskih plač (v primerih uspešnega poslovanja) bo določena s tarifnim pravilnikom na osnovi pravilnika o normah in premijah, ki ga samostojno določajo organi delavske samouprave podjetja.

Iz uresničenega dohodka bodo podjetja dolžna vplačati za splošne družbene potrebe po progresivni lestvici ki bo odvisna od odnosa med dohodkom (po odbitku zajamčenih plač) in zneska zajamčenih plač. V kolikor bo odnos večji, bodo tudi dajatve progresivno rasle in narobe. Poleg tega bodo podjetja na dejanske osebne dohodke dolžna plačati določen odstotek v korist proračunov. S preostalim delom dohodka, ki bo ostal po izločitvi proračunskih prispevkov na osebne dohodke in zneska za splošne družbene potrebe, bodo podjetja popolnoma samostojno razpolagala in odločala. Ta preostanek bodo delovni kolektivi lahko uporabili na primer za povišanje plač, za nagrade ali pa za vlaganje v razne sklade samega podjetja.

Novi zakonski osnutek o razdelitvi dohodka predvideva torej večjo svobodo podjetij v poslovanju, povečuje zainteresiranost zaposlenih za povečanje produktivnosti dela, ker je osebni dohodek vsakega posameznika odvisen od uspeha podjetja v mnogo večji meri kot doslej. Zakon uveljavlja načelo nagrajevanja po opravljenem delu in pooblašča delovne kolektive, da samostojno odločajo o uporabi dohodka, ki ostane gospodarskim organizacijam po vplačilu prispevkov za splošne družbene potrebe.

Osnutek novega zakona o razdelitvi dohodka je popolnoma razumljivo izzval živo razprave v podjetjih, gospodarskih zbornicah in gospodarskih združenjih. Bilo je mnogo pripomb in kritik. Poleg kritičnih pripomb na posamezne predpise so se pojavile tudi zahteve, naj bi zakon ne stopil še v veljavo ampak se odložil (zakon naj bi po predvidevanju stopil v veljavo že 1. januarja 1958), da bi se učinki novih predpisov mogli preveriti s praktičnimi analizami v čim večjem številu podjetij. Nekateri smatrajo, da bodo novi predpisi povečali osebne dohodke zaposlenih, drugi so zopet nasprotnega mišljenja. Pripominjajo nadalje, da novi zakonski predlog ne upošteva posebnih pogojev v posameznih podjetjih in gospodarskih panogah, da predvideva še bolj zamotan obračun s komuno in podobno.

Očitno je, da avtorji zakonskega osnutka niso mogli in tudi niso hoteli z novimi predpisi reševati problemov posameznih podjetij. Namen novih predpisov je, zagotoviti formiranje dohodka prvenstveno s produktivnostjo dela, ne pa na osnovi monopolističnega položaja in določenih prednosti, ki so jih doslej imela nekatera podjetja. Razumljivo je, da se morajo pri uveljavljanju enotnih predpisov pojaviti razlike med bolj produktivnimi in manj produktivnimi podjetji in da se sistem ne more opirati in oziratí na poslovanje zaostalih podjetij, posebno še, če je njegova udeležba v skupnem bruto-dohodku sorazmerno majhna. Poleg tega pa je novi zakon o razdelitvi dohodka samo eden od zakonov novega gospodarskega zakona, ki se pripravlja. Njegov namen ni, da bi rešil vse probleme v gospodarstvu, kot na primer disproporce med posameznimi gospodarskimi organizacijami, disproporce v cenah itd., ki bodo rešeni z drugimi zakoni.

BOZO BOZIČ

POJAV, KI GA V ŽIVLJENJU ZELO POGOSTO SREČUJEMO

Sramežljivost in sramežljivci

Ali so ženske bolj sramežljive od moških? - Vpliv vzgoje na sramežljivost Razlika med vaškimi in mestnimi otroki - Sramežljivost vpliva na jecljanje Sramežljivost med intelektualci - Sredstva in zvijače proti sramežljivosti

Francoski tednik «France Dimanche» je v svoji poslednji številki objavil zaključke neke ankete o sramežljivih ljudeh, mnenja in nasvete zdravnikov in psihologov, kaj je treba napraviti v borbi za premagovanje sramežljivosti.

Anketa je pokazala, da je 50 odstotkov Francozov sramežljivih. Vsak drugi mož ali žena se težko odloči za določene korake, ker si «ne upa».

Ali je res, da so plavolasi ljudje bolj sramežljivi od črnolasih?

Ugotovili so, da so plavolasi ljudje sramežljivejši od črnolasih. Toda psihologi in zdravniki ne vedo, kje je dejansko vzrok, da je temu tako. Severni narodi in anglosaksonci so bolj sramežljivi od južnjakov in latinskih narodov verjetno zato, ker so slabši govorniki in zato, ker jim podnebje ne dovoljuje, da bi se gibali mnogo izven doma in da bi tako prišli v stik z ljudmi, medtem ko je to na jugu povsem obratno.

Ali so ženske bolj sramežljive od moških?

Zdi se, da ni tako. Dečki so pogosteje bolj sramežljivi od deklic. Položaj se spremeni, ko otroci dorastejo in ženske ostanejo doma, medtem ko gredo moški na delo.

Ali starši vplivajo na sramežljivost otrok?

To se dogaja zelo pogosto. Nekateri starši vzgajajo otroke «v vati», in pazijo, da se jim ne zgodi nikoli nič hudega. Po kratkem razdobju postanejo otroci bojazljivi, neodločni, sramežljivi in nesposobni za kakršnokoli akcijo. Nasprotno pa imamo mnogo staršev, ki zelo pogosto zmerjajo svoje otroke in se obnašajo do njih kot da bi imeli opravka z «nesposobnimi» osebami. To se navadno konča tako, da se v otroku ukorenini občutek manjvrednosti, kar še poveča njegovo sramežljivost.

Poleg tega imamo otroke, ki se že rode s predispozicijo za sramežljivost, kar se včasih pozneje spreminja v hinavščino ali v stalno neskladnost z okoljem.

Ali so vaški otroci bolj sramežljivi od mestnih otrok?

Vaški otroci, ki žive osamljeni, so pogosto bolj sramežljivi od mestnih otrok, ker imajo le-ti mnogo več priložnosti za gibanje v družbi in za gojenje tovariških stikov. Poleg tega so mestni otroci pogosteje navajeni na to, da odločajo samostojno.

Ali je nevarno zmerjati sramežljive otroke?

Sramežljivi otroci so navadno boječi in zelo zaprti vase. Zmerjati jih, pomeni le poslabšati stanje. Besede in grobo posnemanje njegove sramežljivosti, grožnje, hruljenje, nepravične kazni bodo še huje vplivale na sramežljive otroke.

Ali sramežljivost vpliva na jecljanje?

Da, ker je jecljanje posledica določenih motenj v možganih, ki upravljajo mišice ust in jezika. Pri velikih sramežljivcih pride pogosto tudi do konfuzije idej. Jean Jacques Rousseau in Pavel Valery sta mnogo jecljala, ker sta bila izrazito sramežljiva človeka.

Zakaj nasprotni spol povzroča sramežljivost?

Zato, ker se nasprotni spol slabo pozna in ker se pogosto in povsem podzavestno išče način, da bi mu bili všeč. Dodati je treba, da so sramežljivi ljudje zelo občutljivi in zelo strastni (20 odstotkov primerov).

Ali so intelektualci bolj sramežljivi od delavcev?

Da. Mnogo pogosteje je najti sramežljive ljudi med intelektualci. 74 odstotkov sramežljivih ljudi je «neaktivnih»; raje razmišljajo, kot pa delajo, in pogosto so obrnjeni sami vase, k analizi tudi najmanjših dogodkov v življenju, držeč se stalno daleč od stikov z ljudmi. Imamo rojene govornike, ki so postali pisatelji zaradi sramežljivosti, ker jim list papirja povzroča manjši strah od polne dvorane ljudi, konference ali mitinga. Delavci pridejo prej do prijateljev in stikov z ljudmi, in zelo redko naletimo pri njih na nezdrav pojav sramežljivosti.

Nekateri znanstveniki trdijo, da je Montesquieu pustil odvetniško službo samo zaradi sramežljivosti.

Ali določeno delo vpliva na sramežljivost?

Vsi posli, ki se opravljajo v samoti, krepijo sramežljivost. Znanstvenik, zaprt v laboratoriju, arheolog, ki se poglablja v proučevanje svojih predmetov, sta vedno bolj sramežljiva od trgovcev, zdravnikov, novinarjev, ki so vedno prisiljeni vzdrževati številne in najrazličnejše stike z ljudmi.

Ali je spanec dobro sredstvo v borbi proti sramežljivosti?

Zdravljenje s spanjem (dezintoksikacija organizma, vzpostavljanje živčnega ravnotežja) povsem odganja dvome in strah in predstavlja na ta način odlično sredstvo v borbi proti sramežljivosti.

Ali obstajajo majhne zvijače, ki bodo v pomoč sramežljivim ljudem?

Moramo govoriti za dva, če sramežljiv človek ne sme pred vami odpreti ust; ne silite ga, da sede, če on raje stoji; recite mu, da se zdi zdrav, ali da je dobro oblečen (sramežljiv človek želi, da ga nekdo podpre v mnenju, ki ga ima o sebi). Skušajte ujeti njegov pogled, govorite mu počasi, prisrčno, ker boste tako pridobili njegovo zaupanje. Ogibajte se naglih premikov in objemov, ker bi na ta način postali sumljivi. Spravite ga v dobro voljo z nekim dobrim dovtipom, skušajte se mu prikazati, da ste bolj sramežljivi od njega. Vprašajte ga za neki nasvet, pomoč...

Ali je moč sramežljivost premagati z voljo?

Ne vedno, ker je sramežljivost pogosto znak emotivnega temperamenta, ki ga podedujemo. Toda sramežljivost, ki je posledica slabe vzgoje, je moč premagati z voljo.

Ali obstajajo zdravila, ki premagajo sramežljivost?

Zdravila, ki krepijo celotni organizem, pomagajo tudi v borbi proti sramežljivosti. Imamo zdravnike, ki priporočajo tudi pomirjevalna sredstva, ki deistvujejo na živčne centre.

Italijanski škofi - senatorji?

Neki italijanski tednik piše povsem resno, da namerava neka večja skupina demokristjanskih poslancev predložiti zakonski osnutek, na temelju katerega bi vsi italijanski škofje postali senatorji. Pobudniki tega osnutka so dejansko nameravali poslati v senat italijanske kardinale; toda ugotovili so, da je italijanskih kardinalov zelo malo in da so tudi poleg tega pretežno že starci in bi zaradi tega ta zamisel ne imela posebnega uspeha. Zaradi tega nameravajo sedaj zahtevati, da bi imenovali za senatorje škofe, ki jih je okrog 100. Pa tudi v tej obliki predlog verjetno ne bo imel uspeha; značilno pa je vendarle, da se take zamisli sploh pojavljajo in da se o tem diskutira.

Francija in Ciper

Državni sekretar za zunanje zadeve, Maurice Faure, je obiskal Turčijo. «L'Express» zatrjuje, da se je Faure dogovoril s predsednikom turške vlade Menderesom, da bo Francija podpirala Turčijo v vprašanju Cipra, za protiuslugo pa bo Turčija podprla Francijo v Združenih narodih glede alžirskega vprašanja.

Do sedaj je glede Cipra Francija stala na strani Velike Britanije. Če bo sedaj podprla Turčijo, bo morala spremeniti to svoje dosedanje stališče, ker Turčija zahteva razdelitev Cipra, kljub temu, da je tam komaj 10 odstotkov Turkov. Tako Francija tvega, da zaradi Alžira izgubi simpatije Angležev, ne le Grkov; seveda, če turški načrt o razdelitvi Cipra ni... angleški.

Prazen grob

Poleg svojega moža je v najnovejši zgodovini Argentine igrala zelo vidno vlogo tudi njegova lepa žena Evita, ki je umrla, ko je bil že na oblasti njen mož. Peronisti so ji nameravali postaviti spomenik, kakršnega ni na svetu. Njene ostanke so začasno pokopali v palači konfederacije dela. Peronistični sindikati so zelo slavili Evito in poudarjali njene zasluge.

Ko so zrušili Perona, so čete zavzele tudi zgradbo sindikatov. Tedaj so odstranili tudi truplo Evite Peron. Kje je to truplo sedaj?

Pred dnevi je o tem pisal časopis «Resistencia Popular». Ne gre za peronistični časopis. Navadno zagovarja linijo Frondizija, to je levih radikalov, in je tem večjo pozornost izzvala vprav okoliščina, da se s tem peča prav tak list. Članek nosi naslov «Prazen grob» in podpisal ga je direktor lista, Damente Taborda.

Truplo Evite Peron so baje decembra 1955 odnesli iz palače sindikatov in se je nekaj časa nahajalo v prostorih vojaške obveščevalne službe. Kaj se je pozneje zgodilo, se ne ve. Imamo več verzij: telo so tajno pokopali, upepelili, vrgli v reko...

Na ta članek je vlada reagirala s tem, da je aretirala direktorja lista, Tabordo, ker je smatrala, da pomeni omenjeni članek poveličevanje in propagando peronizma. Morda ima vlada tudi svoj prav, ker ni vseeno za koga bodo glasovali vsi bivši peronisti, ki so na volitvah v ustavodajno skupščino zbrali nad dva milijona glasov.

Za podjetje «Avala-film» iz Beograda je režiser Zika Mitrović v Sarajevu koncal nov jugoslovanski film «Če se ne vrnem». Na sliki Olga Spiridonović in Zoran Ristanović, ki igrata glavni vlogi

Česa vse niso sposobne mravlje

Mravlje so požrle, delno pa uničile stare dokumente, ki predstavljajo precejšnjo vrednost za tiste, ki proučujejo preteklost Južnoafriške unije. Ko so za časa burske vojne (1905) britanske čete prišle v bližino Pretorije, so Buri razne pogodbe in dokumente iz svojih arhivov poslali v Lorenzo Marks, v portugalsko Vzhodno Afriko, da bi jih od tam pozneje poslali v Evropo in jih tako ohranili. Toda vlak, ki je vozil te dokumente, so angleške čete napadle, in tako so dokumente v bojih zakopali v zemljo. Ko so jih kasneje odkopali so ugotovili, da so mravlje uničile ali zelo poškodovale prav vse dokumente.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

IN ŠE ENKRAT o «azijski gripi»

Bolezen je karakterizirana s povečano temperaturo, ki se dvigne do 40 C, glavobolom, slabim počutjem ter včasih tudi z bolečinami v sklepih in kosteh. Temperatura traja navadno le dva do tri dni. Bolezen nima resnih posledic. Azijska gripa ima znake, ki so podobni simptomom navadne gripe in zato je brez natančne laboratorijske razpoznave nemogoče ugotoviti, za katero vrsto gripe gre.

Tople pijače, aspirin in amidopirin znižujejo temperaturo ter ublažujejo splošne težave. Sulfonamidi in antibiotiki (penicilin, streptomicin itd.) pri azijski kot tudi drugi gripi ne učinkujejo, so pa koristni pri preprečevanju in zdravljenju morebitnih komplikacij. Po mnenju nizozemskih strokovnjakov za raziskavanje gripe je današnji virus azijske gripe povzročil leta 1889 pandemijo (širjenje po vsem svetu) in potem izginil. Ker ljudje niso imeli prilike, da bi se s tem virusom inficirali in tako postali do neke mere proti njemu odporni, je verjetno, da bo število inficiranih ljudi med sedanjo pandemijo mnogo večje, kot je pa bilo v dosedanjih gripoznih endemijah. Menijo, da obboli za azijsko gripo do 30 odstotkov prebivalstva, kjer se ta gripa pojavi.

Dosedanji potek in značaj te pandemije azijske gripe se bistveno ne razlikuje od pandemij, ki jih poznamo iz prejšnjih let. Značilnost azijske gripe je v lahkih bolezenskih oblikah, ki potekajo v veliki meri brez vsakih komplikacij. Neosnovane so torej trditve, da je azijska gripa posebno nevarna bolezen in vsi znaki govore, da bo sedanji gripozni val izginil brez hudih posledic.

Gripa se običajno naglo širi zaradi kratke inkubacije, izredne občutljivosti organizma za virus, zaradi velikega števila obolelih, ki kljub bolezni delajo naprej ter zaradi širjenja virusa po zraku. Zato tudi stroge karantenske mere (zapiranje šol, kinematografov, gledališč, cerkva) niso niti potrebne niti učinkovite, zlasti še, ko gre le za lažje oblike bolezni.

Najučinkoviteje preprečujemo razširjanje gripe, če vsak bolnik ostane v postelji do padca temperature. Tudi naj bo vsak bolnik čim bolj izoliran od okolice, ker se bolezen lahko širi po zraku in s kontaktom okuženih predmetov iz neposredne bolnikove okolice.

V Združenih državah, Parizu, Londonu in drugod so izdelali vakcino za zaščitno cepljenje ljudi proti azijski gripi. Cepljenje v času epidemije ne pomaga, kajti uspeli cepljenja je zagotovljen le tedaj, če se vakcinacija izvrši pred izbruhom epidemije. Za sedaj bodo cepili le tiste, ki so zaradi svojega poklica izredno močno izpostavljeni infekciji.

Vsi znaki kažejo, da bo sedanja gripozna endemija prešla brez večjih težkoč in posledic. Gotovo je, da se v današnjih pogojih, ko razpolagamo z učinkovitimi sredstvi za preprečevanje in zdravljenje komplikacij, ne more ponoviti leto 1918, ko je pandemija španske gripe, ki so jo spremljale nevarne komplikacije v obliki pljučnic, zahtevala milijone smrtnih žrtev. Takrat pa na žalost še niso poznali sulfonamidov in antibiotikov.

Kljub temu nobena oprezност ni odveč, posebno ne pri onih ljudeh, ki nimajo preveč trdnega zdravja in predvsem onih, ki bolehajo na dihalnih organih.

Dr. S. B.

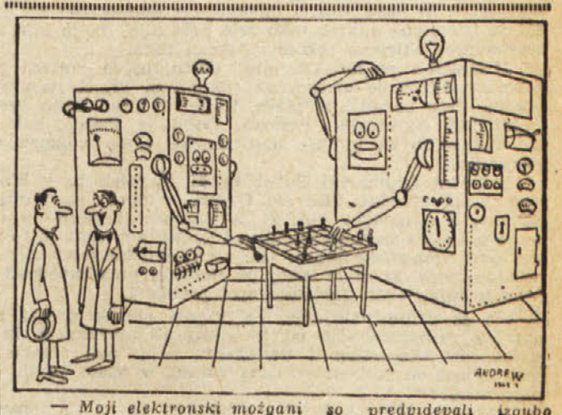

— *Moji elektronski možgani so predvidevali izgubo kraljice...*

Goriško-beneški dnevnik

Dolga seja pokrajinskega sveta v Gorici

Obračun za leto 1956 sprejet z vzdržanimi glasovi opozicije

Svetovalec Poletto kritiziral nekatere dele obračunskega poročila - Prihodnja seja čez kakšnih 14 dni

Pokrajinska seja, ki se je začela v ponedeljek ob 20. uri, se je zaključila ob 2. uri po polnoči z odobritvijo obračuna za leto 1956, ki ga je predložil pokrajinski odbor. Preden pa je prišlo do glasovanja, je odbornik dr. Chientarolli na kratko povedal glavne postavke obračuna, ki jih je pobral iz poročila predsednika odv. Culota. Iz tega poročila je bilo razvidno, da se je obračun zaključil s primanjkljajem v znesku 157 milijonov lir, kolikor je predvideval tudi proračun. Pokrajinska uprava je potrošila precej denarja za javna dela. Za ureditev ceste «proti Cervignanu» je potrošila 6.500.000 lir, za ureditev cestišča na cesti Trst, Videm, Belvedere, Gradež so potrošili 16.700.000 lir, za razširitev Majnice pa 68 milijonov.

K diskusiji se je najprej prijavil voditelj demokristjanske skupine Coclanni, ki je pohvalil pokrajinsko upravo, da je s tako skromnimi sredstvi dobro upravljala in napravila mnogo dela.

Bolj kritičen o delovanju pokrajinske uprave pa je bil svetovalec Poletto (KPI), ki je takoj v začetku poudaril, da je bilo poročilo, ki je spremljalo proračun za leto 1956 zelo pesimistično, medtem ko je poročilo k obračunu naravnost optimistično. V tem obstaja po mnenju svetovalca čudno protislovje. Obsodil je politiko dodatnih davkov, ki jih je pokrajinski upravi vsilila osrednja komisija za finance. Medtem ko je pokrajina eno odločitev osrednje komisije zavrnila, je drugo sprejela. Pripomnil je tudi, da imamo vsako leto večje izdatke s plačevanjem obresti za najemanje posojil. Za rešitev številnih vprašanj, ki mučijo pokrajino, bi bila potrebna decentralizacija uprave in ustanovitev dežele, ki bi lahko izvedla tudi reformo lokalnih financ, to je reformo zakona, ki jemlje pokrajini iz rok vsako večjo iniciativo.

Potem je svetovalec kritiziral delovanje nekaterih ustanov, med njimi imenovanje duhovnika za ravnatelja instituta Duca d'Aosta v Gradiški, kakor tudi strošek v znesku 1,500.000 lir za ureditev njegovega stanovanja. Glede «conglobamenta» pa je pripomnil, da je leva opozicija nasprotovala načinu, s katerim so bili napravljeni poviški raznim uslužbencem in s katerimi so ljudje, ki so više na lestvici prejeli velike poviške, navadni uslužbenci pa zelo majhne.

V predsednikovem poročilu je bil velik poudarek na turizmu. Svetovalec Poletto je k temu pripomnil, da turizem propada. Medtem ko je bilo leta 1955 na gradu, kjer je pokrajinski muzej, 64.000 obiskovalcev, jih je bilo leta 1956 samo 41.700. Se posebej je kritiziral politiko natečajev za zboljšanje gnojnic. Navedel je primere, ki dokazujejo, da si gradijo nove greznice samo najpremožnejši v vaseh, medtem ko bi jih morali graditi tudi ostali. Ta pomanjkljivost bi se dala odpraviti z večjo popularizacijo natečajev s pomočjo kmetijskih konzorcijev.

Svoj govor je svetovalec zaključil s pozivom, naj se čimprej izvede deželna avtonomija, v okviru katere bi se dala rešiti številna vprašanja. Ker je pokrajinska uprava upoštevala številne resolucije in pripombe, ki so jih med tem letom poslali svetovalci leve opozicije, (diskusija o Podgori, SAFOG itd. kaže, da je imel pokrajinski svet določeno avtonomijo), so se opozicijski svetovalci pri glasovanju o proračunu vzdržali.

Za njim so govorili še Bressan, Botegaro in Pecorari (KD). Slednji je tudi zagovarjal potrebo po reformi zakona o lokalnih financah. Prihodnja seja bo približno čez 14 dni.

—«»—

Pričetek šolskega pouka

Zaradi gripe odsotnih 20 odst. učencev

Včeraj, prvi dan pouka, so bile šolske klopi precej prazne in tudi za katedri v marsikaterem razredu ni bilo učitelja ali profesorja. Azijska gripa je zadržala v postelji kakšnih 20 odstotkov učencev.

Zdravstvene oblasti so razkužile precej šol, toda kakor se zdi, bodo potrebni še drugi ukrepi, da se prepreči večja epidemija. Ukrepi so potrebni toliko bolj, ker bo bolezen na vrhuncu šele v polovici novembra; vsaj tako zatrjujejo zdravniki, katerim lahko verjamemo.

Solske oblasti so odredile, naj učenci, profesorji in ravnatelji ne pridejo v šolo deset dni po prestani bolezni. S tem nameravajo preprečiti, da bi bolniki širili bolezen v svojem okolju.

—«»—

V CRDA v Tržiču imajo že pripravljalni odbor

Člani notranje komisije CRDA so podali demisije in pooblastili pripravljalni odbor, naj pripravi volitve nove notranje komisije. Pripravljalni odbor, ki je že sestavljen, je določil, da je zadnji čas za predložitev kandidatnih list 30. oktobra. Na podlagi pravilnika bodo potem določili dan volitev.

—«»—

Zahteva v korist goriške pokrajine

Pokrajinska svetovalca Poletto in Marija Selič sta prejela od senatorja Pellegrinija pismo, ki ga je poslal zakladnemu ministrstvu in v katerem zahteva, naj bi ministrstvo sprejelo potrebne ukrepe v korist goriške pokrajine, ki je zaradi razlogov, ki niso nastali po njeni krivdi, že vsa leta v deficitu.

—«»—

— KINO —

CORSO. 17.15: «Zlati Cadilac», Jone Halidoc in P. Douglas.
VERDI. 17.00: «Življenje je čudovito», G. Stewert.
VITTORIA. 17.15: «Londonska lisica», D. Nyven in G. Page.
CENTRALE. 17.00: «Zadnji obešenjak», T. Comway in E Sellar.
MODERNO. 17.15: «L'arte di arrangiarsi», A. Sordi.

Marsikdo meni, da nam zgornja slika kaže potujoče bivališče kakšnega cirkusa ali lastnika «Luna parka» na Andrejevem sejmu. Če je takih misli, se je krepko uštel. «Ciganski voz» na sliki je precej idilično zavetišče uslužbencev transportne družbe Gongrand v bližini mednarodnega bloka pri Rdeči hišiš. Odkar so podrli Rdečo hišo, v kateri so bili poleg obmejnih stražnikov in financarjev tudi zastopniki raznih družb, so si vsi «brezdomci» poiskali novo bivališče, ki je bolj ali manj posrečeno in ugodno. Obmejni policiji so postavili majhno stražnico, v kateri je komajda prostora za službujočega stražnika, ki pečati dokumente. Uslužbenci Gongranda pa so si pripeljali enega izmed mnogih pokritih transportnih voz, v katerem so namestili svoj urad. Prihodnjo zimo bodo preživeli že v novi stavbi, ki je pravkar pričela rasti iz temeljev.

Športni dnevnik

Priprave za tekmo Italija - Irska v Belfastu

Danes prvi trening kandidatov brez Montuorija in Ferraria

Namesto njiju bosta nastopila Gratton in Bernardin

BOLOGNA, 15. — Dva od kandidatov, ki so bili pozvani na skupni trening nogometne reprezentance v okviru priprav na meddržavno srečanje med Italijo in Severno Irsko v Belfastu, se ne bosta mogla udeležiti jutrišnjega treninga v Modeni. To sta Montuori, ki ima mrzlico zaradi bronhitisa ter srednji krilec Juventusa Ferrario, ki se je sicer redno predstavil tehničnemu komisarju Foniju v Bologni, ki pa čuti posledice udarca na nedeljski tekmi proti Torinu. Namestu njiju je dr. Foni vključil v jutrišnji poskusni formaciji Grattona v napadu in Bernardina na mesto srednjega krilca.

Trening tekma se bo začela jutri ob 15. uri na stadionu v Modeni. Trajala bo dva polčasa po 40 minut. Kandidati bodo nastopili v sivih majicah, v vratih sparing-partnerja Venezie pa se bosta izmenjavala Bugatti in Sarti.

Tehnični komisar je za oba polčasa sestavil naslednji formaciji:

Prvi polčas: Bugatti; Comaschi, Cervato; Chiappella, Bernardin, Marchi; Di Giacomo, Gratton, Firmani, Schiaffino, Bean.

Drugi polčas: Sarti; Comaschi, Vincenzi; David, Bernardin, Marchi; Ghiggia, Di Giacomo, Bean, Schiaffino, Pesaola.

—«»—

Milan - Rapid 30. okt. v Zuerichu?

DUNAJ, 15. — Tretja odločilna tekma med Milanom in dunajskim Rapidom za pokal evropskih prvakov bo 30. okt. Tako je sporočil Alfred Frey, avstrijski predstavnik v evropski nogometni zvezi, ki je dodal, da sta se za datum odločila oba nasprotnika sporazumno. Sedaj je treba določiti le še kraj srečanja. Avstrijci so po informacijah Freya predlagali Hannover, Amsterdam, Monako in Zuerich, Italijani pa Ženevo in Lugano.

Monako in Zuerich sta že dala ugoden odgovor, vendar je po mnenju Freya še najbolj verjetno, da se bosta partnerja v nadaljnjih pogajanjih sporazumela za Zuerich.

—«»—

BERLIN, 15. — V povratni tekmi za pokal evropskih nogometnih prvakov je Wiesmut Schemitz premagal varšavsko Guardio s 3:1 (1:0). Prvo srečanje se je končalo z zmago Guardie z istim rezultatom, zato bosta morala oba kluba odigrati tretjo tekmo.

ROKOBORBA

Carnera v Trstu

Primo Carnera — «gigant iz Sequalsa» bo v petek in v soboto zvečer nastopil v športni palači na Montebellu v okviru mednarodne rokoborske prireditve. Poleg Carnere, ki žanje zadnje čase zmage po vseh večjih italijanskih mestih, bodo nastopili še naslednji specialisti v «catchu»: prvak Evrope in Francije Felix Miquet, ki je pred dvema letoma premagal Carnero po točkah; Richard Gruppe, ki je nedavno premagal znanega ruskega rokoborca Korošenka; mladi stilist Bob Martin; švicarski in litvanski prvak Fey Conrad in Ivar Martinson. Njim se bo pridružil še Natale Vecchi prvak italijanskih diletantov za l. 1957.

V uvodu bodo nastopili najboljši rokoborci genovske akademije za telesno vzgojo pod vodstvom sedanjega prvaka srednje kategorije Ubalda Pederzollija, ki se bodo borili z Dancem Knudsenom in Kubancem Grazianom.

BOKS

MILWAUKEE, 15. — Dvoboj med bivšim prvakom Tonyjem Demarcom in Birgilom Akinsom, ki bo v Bostonu 29. okt., je bil programiran kot dvoboj za svetovno prvenstvo srednjelahke kategorije, ki je trenutno nezasedeno. Po tem sporočilu je Ameriška boksarska zveza (NBA) takoj reagirala z izjavo, da ne bo priznala tega dvoboja za prvenstvo, češ da mora do izbiri Basilijevega naslednika priti po medsebojni izločilni borbi med štirimi prvoplasiranimi na lestvici ki so Demarco, Kubanec Isaac Logart, Vince Martinez in Gil Turner.

Jugoslovansko državno prvenstvo

Lanski prvak Crvena zvezda po sedmih kolih brez zmage

V conski ligi je samo Odred rešil čast slovenskih nogometašev

BEOGRAD, 15. — Se eno črno kolo za favorite jugoslovanskega nogometnega prvenstva. Na svojih igriščih sta izgubila Spartak in Velež, Crvena zvezda pa se je morala sredi Beograda zadovoljiti z eno samo točko proti skromnemu Zagrebu. Če k temu dodamo še komaj zadovoljiv remi Partizana v Titogradu in hud poraz Vojvodine v Zagrebu proti Dinamu, potem je očitno, da favoriti letos kaj slabo vozijo, kar velja še posebej za Crveno zvezdo, ki v 7 kolih ni dosegla niti ene zmage, bila pa je istočasno kar trikrat poražena, tako da je tudi njen količnik v golih negativen. Vse to se sliši kot paradoks, a je vendarle resnica. Enajstorica, ki je nekak steber državne reprezentance, je popolnoma sama na dnu za vsemi provincialnimi klubi od Željezničarja do Budučnosti in Veleža.

Tudi Partizan, ki je sicer še vedno v vodstvu, nima več tiste udarne sile, kot v začetku. Radnički mu je že nekaj časa tesno za petami, sedaj pa se mu je nevarno približal tudi Dinamo. Hajduk je točno na sredini lestvice, vendar si je s tokratno sicer tesno zmago nad Radničkim odprl vrata za pot navzgor.

Rezultati 7. kola: BSK - Vardar 0:0 (igrano v soboto), Spartak - Split 0:1, Crvena zvezda - Zagreb 1:1, Velež - Željezničar 1:3, Hajduk - Radnički 2:1, Budučnost - Partizan 2:2, Dinamo - Vojvodina 4:1.

Lestvica:

Partizan	7	4	3	0	16:10	11
Radnički	7	4	1	2	21:13	9
Dinamo	7	4	1	2	12:10	9
Željezničar	7	4	0	3	18:13	8
Spartak	7	4	0	3	13:12	8
Hajduk	7	3	1	3	15:11	7
Vojvodina	7	3	1	3	13:11	7
Vardar	7	2	3	2	7:7	7
Zagreb	7	2	2	3	9:11	6
Split	7	3	0	4	9:12	6
Budučnost	7	2	2	3	7:12	6
Velež	7	2	1	4	8:15	5
BSK	7	1	3	3	4:11	5
Crvena zvezda	7	0	4	3	11:15	4

V prvi conski ligi potekajo stvari brez posebnih pretresljajev. Zagrebška Lokomotiva je se vedno sama v vodstvu, z izdatno zmago nad Ljubljano v Zagrebu (4:0) pa si je samo se popravila že tako odličen količnik v golih. Tudi drugi slovenski predstavnik Branik iz Maribora je tokrat slabo opravil, saj je moral na lastnem igrišču prepustiti zmago mnogo boljšim Tekstilcem iz Varaždina (1:3). Čast slovenskega nogometa je tako moral reševati ljubljanski Odred in jo je tudi rešil z zasluženo zmago nad nevarno Rijeko.

Trenutni položaj slovenskih zastopnikov na klasifikacijski lestvici ni niti zadovoljiv in niti porazen.

Rezultati 5. kola: Odred - Rijeka 2:0, Lokomotiva - Ljubljana 4:0, Branik - Tekstilac 1:3, Segesta 1:0, Orijent - Jadran 1:0, Uljunik - Tresnjevka odložena, Metalac - Elektrostroj 1:1.

Lestvica:

Lokomotiva	5	4	1	0	16:2	9
Tekstilac	5	4	0	1	17:6	8
Trešnjeva	4	3	0	1	7:3	6
Sibenik	5	2	2	1	5:4	6
Ljubljana	5	3	0	2	16:14	6
Elektrostroj	5	2	2	1	7:8	6
Metalac	5	2	2	1	6:8	6
Rijeka	5	2	1	2	9:7	5
Branik	5	2	0	3	15:10	4
Odred	5	2	0	3	8:7	4
Orijent	5	2	0	3	8:13	4
Segesta	5	1	0	4	5:10	2
Jadran	5	1	0	4	4:15	2
Uljanik	4	0	0	4	1:17	0

KOŠARKA

Prvak FLRJ še ni znan

LJUBLJANA, 15. — Odločitev v jugoslovanskem košarkarskem prvenstvu še vedno ni padla. Zadnje kolo, ki je bilo v nedeljo, je bilo namreč zaradi azijske gripe okrnjeno in tako je odpadlo tudi odločilno srečanje za naslov prvaka med ljubljanskima rivalома Olimpijo in Ljubljano, ki bo jutri. Na končni vrstni red pa lahko vpliva tudi odločitev Košarkarske zveze Jugoslavije glede tekme med Proleterjem in Lokomotivo proti kateri je vodstvo Proleterja vložilo protest. Če bi namreč zveza to tekmo razveljavila in bi v ponovni Proleter zmagal nato pa zmagal tudi v zadnjem srečanju z BSK (ki je bilo tudi preloženo), Olimpija pa izgubila srečanje z Ljubljano, potem bi postal prvak Proleter. Slovenska športna javnost trdno upa, da do tega ne bo prišlo in da bo prvenstvo zasluženo ostalo v Sloveniji v rokah vodeče Olimpije.

Rezultati zadnjega kola: Partizan - Jugomontaža 73:58, Crvena zvezda-Lokomotiva 73:62, Željezničar - Sloboda 85:70.

Lestvica:

Olimpija	17	13	0	4	1352:1056	26
BSK	17	11	2	4	1189:1058	24
Proleter	17	11	1	5	1352:1222	23
Ljubljana	17	11	1	5	1241:1137	23
C. zvezda	18	10	1	7	1149:1113	21
Jugomont.	18	9	0	9	1183:1328	18
Partizan	18	6	1	11	1172:1178	13
Lokomot.	18	5	1	12	1121:1240	11
Železnič.	18	5	0	13	1140:1300	10
Sloboda	18	3	1	15	1042:1300	7

—«»—

RIO DE JANEIRO, 15. — V tretjem kolu svetovnega košarkarskega prvenstva za ženske so bili doseženi naslednji rezultati:

Češkoslovaška - Peru 86:28 (40:15), Sovjetska zveza - Paragvay 70:51 (35:33), Cile - Mehika 62:51 (39:22), Madžarska - Kuba 86:46 (42:24), ZDA - Argentina 64:39 (35:15).

Po uspeli prireditvi na olimpijskem stadionu v Rimu

V Neaplju, Bariju in Genovi mitingi z mednarodno udeležbo

Poleg drugih bodo nastopili tudi Jugoslovani Grujič, Šarič in Marjanovič

RIM, 15. — Po uspelem mednarodnem atletskem mitingu na olimpijskem stadionu v Rimu, na katerem je sovjetski tekač Kuts postavil nov svetovni rekord v teku na 5000 m je italijanska atletska zveza organizirala še tri mitinge v Neaplju, Bariju in v Genovi, na katerih bodo poleg uradno vpisanih italijanskih atletov nastopili tudi nekateri inozemski udeleženci mednarodnega mitinga v Rimu. Med njimi bodo sovjetski, romunski, bolgarski, jugoslovanski, svedski, poljski, finski in švicarski atleti.

Mitingi bodo v naslednjem vrstnem redu: v četrtek 17 okt. v Neaplju in v Bariju, v soboto 19. okt. v Genovi.

V posameznih disciplinah bodo nastopali:

V NEAPLJU:

200 m: Montanari, Giordano, Giannone, Wiesenmayer (Romunija).

400 m: Scavo, Spinozzi, Bonanno, Salonen (Fin.).

1500 m: Šarič (Jug.), Leone, Silvagni, Piutti, Baraldi.

110 m ovire: Sbernadori, Mazzagalli, Giacometti, Martini, Tschudi (Šv.), Kaburov (Bolg.).

Krogla: Meconi, Fantone, Genovesi, Paolone, Rascanescu (Rom.).

Kladivo: Rascanescu (Rom.), Asplund (Šved.), Giovanetti, Laliscia, Sagniello.

Ženske:

100 m: Leone, Actis, Costa, Siniscalco.

800 m: Jannaccone, Camponeschi, Drago.

80 m ovire: Ballesio, Avella, Caldenzi.

V BARIJU:

100 m: Ottonelli, Marinangeli, Catalano, Rotelli.

800 m: Lewandowski (Polj.), Grujič (Jug.), Vamos (Rom.), Viragh, Niroli.

5000 m: Chromik (Polj.), Bruno, Perrone, Volpi, Scardone.

400 m ovire: Mattei, Terni, Salvadori, Roma, Carnelutti, Daljina: Grabowski (Polj.), Slavkov (Bolg.), Maffei, Abbrugati, Bravi.

Disk: Travaglini, Deleo, Uddebom (Šved.), Lindroos (Fin.).

Kopje: Sidlo (Polj.), Bonaiuto, Montanari, Lievore C., Lievore G., Miglietti.

V GENOVI:

100 m: Berruti, Cazzola, Fontana, Benvenuto, Boccardo, Sangermano, Mazza, Cardullo, Weber (Šv.), Wiesenmayer (Rom.), Bartenev (SZ).

400 m: Calamari, Fossati, Fattorini, Vamos (Rom.), Lewandowski (Polj.), Šarič (Jug.).

10.000 m: Antonelli, De Florentis, Lavelli, Peppicelli, Volpi, Costa, Fae Martini, Terrone, Kuts (SZ), Bolotnikov (SZ), Chromik (Polj.).

110 m ovire: Kaburov (Bolg.), Battisti, Mazza, Zamboni.

Višina: Stepanov (SZ), Peterson (Šved.), Dahl (Šved.) Marjanović (Jug.), Cordovani, Martini, Antroni.

Troskok: Riakowski (SZ), Cavalli, Reggi, Gatti.

Disk: Consolini, Rado, Giacobbo, Krivosonov (SZ), Uddebom (Šved.), Lindroos (Fin.).

Kopje: Bonaiuto, Lievore G., Lievore C., Kuznetsov (SZ), Sidlo (Polj.).

Krogla: Raica (Rom.), Uddebom (Šved.), Meconi, Monti, Grossi.

—«»—

Zlata kolajna za Vladimira Kutsa

FORMIA, 15. — Župan Formie dr. Filosa je nocoj v občinski dvorani izročil zlati spominski kolajni svetovnemu rekorderju na 5000 m Vladimiru Kutsu in italijanskemu prvaku na 1500 m Baraldiju. Sprejema so se udeležili lokalni predstavniki oblasti, športnih organizacij in kakih 50 atletov različnih narodnosti, ki so se udeležili mitinga v Rimu in ki bodo v prihodnjih dneh sodelovali na mitingu v Neaplju, Bariju in v Genovi. Za darilo in za gostoljubnost se je v imenu inozemskih atletov zahvalil županu rekorder Kuts in mu izročil zastavico sovjetske športne zveze.

ATLETIKA

MILANO, 15. — Klasična italijanska tekma v hitri hoji na 100 km se bo začela v petek 1. nov. Start bo v Luganu, cilj pa v Leccu. Proga bo vodila od Lugana skozi Como, Camerlato, Cantu, Medo, Carate Brianzo, Macherio, Arcore, Olgiate Calco, Calorzio Corte do Lecca.

—«»—

BEJRUT, 15. — Pred okrog 80.000 gledalci so bile odprte II. vsearabske športne igre, na katerih sodeluje nad 1300 tekmovalcev iz Jordana, Tunizije, Saudske Arabije, Sirije, Iraka, Kuwaita, Libije, Maroka in Libanona. Svečani otvoritvi sta prisostvovala tudi arabski kralj Saud in predsednik libanonske republike Šamun.

VATERPOLO

Romunski mladinci zmagali v Bukarešti

BUKAREŠTA, 15. — Na mednarodnem mladinskem vaterpolo turnirju v Bukarešti je zmagala reprezentanca Romunije z 8 točkami. Enako število točk je dosegla tudi reprezentanca Jugoslavije, ki je s slabšo razliko v golih zasedla drugo mesto.

Zadnji dan turnirja so bili doseženi naslednji rezultati: Poljska-Vzh. Nemčija 6:4 (3:3), Jugoslavija - Nizozemska 4:3 (2:2), Romunija - Madžarska 5:5 (2:1). Rezultati predzadnjega kola: Jugoslavija - Madžarska 5:5 (2:1), Nizozemska-Vzh. Nemčija 5:2 (2:1), Romunija - Poljska 8:0 (3:0).

Končni vrstni red: 1. Romunija 8 (32:15), 2. Jugoslavija 8 (27:17), 3. Madžarska 6, 4. Nizozemska 4, 5. Vzh. Nemčija 2, Poljska 2.

TENIS

PARIZ, 15. — Za dvoboj z Italijo, ki bo 18., 19. in 20. okt. v Neaplju je francoska teniška zveza določila v svoje moštvo naslednje igralce: Pierra Darmona, Noela Grinda, Roberta Hailleta, Xaviera Perrean - Sanssinea, Gerarda Pileta in Paula Remyja. Kapetan ekipe bo Benny Berthet.

Dvoboj bo obsegal 9 iger po sameznikov in 4 igre dvojic.

V nedeljo s ciljem v Milanu

Dirka po Lombardiji z mednarodno udeležbo

Bobet potrdil udeležbo, Anquetil se še ni odločil

MILANO, 15. — Priprave za izvedbo 51. kolesarske dirke po Lombardiji, ki bo v nedeljo s prihodom na dirkališče Vigorelli, se bližajo kraju. Do danes zvečer se je prijavilo 14 ekip s skupno 103 dirkači: Bianchi, Legnano, Atala, Lygie, Bif, Bottecchia-Gripo, Asborno, S. Pellegrino, Torpado Marcier B. P., Bobet B. P., Girardengo - Erg, Chlorodont, Groene-Leeuw. Pričakujejo še prijavo treh ali štirih ekip. Med prijavljenimi so najboljši italijanski dirkači in nekateri izmed najboljših inozemskih kot Darrigade, Anquetil, Forestier, Bobet in drugi. Skoraj gotovo bo v moštvu Carpano-Coppi, katerega prijavo še pričakujejo, tudi Fausto Coppi, verjetno pa je, da bo nastopil tudi svetovni prvak Rik Van Steenbergen.

Louison Bobet je imel danes prvi trening odkar je prebolel influenco. Prevozil je 120 km za vodičem in po treningu je potrdil svojo udeležbo. Njegovi spremljevalci v moštvu bodo verjetno Pipelin, Rolland, Vitre in Gouget. Ni pa še povsem gotov nastop Anquetila ki je tudi komaj prebolel močan napad influence. Anquetil se bo dokončno odločil po jutrišnjem treningu v okolici Rouena.

—«»—

Baldini bolan

FORLI, 15. — Ercole Baldini zmagovalec dirke na kronometer v Luganu, je zbolel za azijsko influenco. Kot znano, je že v nedeljo nastopil z mrzlico. Takoj po povratku domov je moral v posteljo.

—«»—

MONZA, 15. — Na cestah Brianze bo jutri 12. kolesarska dirka za pokal Ugo Agostini, rezervirana za neodvisne in diletante. Start in cilj 195 km dolge proge bo v Lissone. Med okrog 100 prijavljenimi so tudi zmagovalec pokala UVI Pellegrini, zmagovalec zadnje dirke za pokal UVI Ciampi, italijanski prvak neodvisnih Fini, brata Baraie in Bariviera, zmagovalec etapne dirke S. Pellegrino.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Fiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 16. in jutri 17. t. m. barvni film
«Kri in rumena kovina»
Pred filmskimi predstavami in po njih nastopa igralska skupina Marcelli - De Rose.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 16. t. m. ob 19.30 uri Metro film:
«Med dvema ženama»
Igrajo: Van Johnson, Gloria De Haven in Lionel Barrymore

LOJZ KRAIGHER

KONTROLOR ŠKROBAR

Roman 80.

Mestni tovarnar in magnat, štajercijanski feldmaršal Pokornig je baje prijavil Mischitscha davčnim oblastem kot svojega provizionista, kateri ima pri njem tako ogromno plačo, da mu je treba naložiti — mezdni davek. Naznanil ga je bil tik pred razgrnitvijo volivnega imenika. Davčno nadzorstvo pri glavarstvu in naša vzorna davkarija s Schabotom na čelu pa sta se izjemoma enkrat tako zelo pobrinila, da je bila zadeva rešena pred sklepom reklamacijskega roka.

Mischitsch je dosegel torej dostojanstvo volivca prvega razreda; četudi je očitno, da nikdar ni prejel najmanjšega obroka tiste gorostasne plače, ki še ni pred njim vzcvetela v idiličnih Slovenskih goricah. Dobil je morda kak petak kot napitnino za igranje marionetske vloge velikega davkoplačevalca.

Famozni feldmaršal Pokornig, ki je rojen tu v bližini, v neki grapi sosedne fare sv. Uršule, v borni slovenski koči, slovenskih siromakov sin, ki je napravil kariero do vojskovodje-reševalca spodnještajerskega nemštva — tudi on ni nikdar štel tiste velikanske plače; pač pa je odrinil davkariji delček mezdne plače, ki jo je takoj po nastopu pravomočnosti volivnega imenika čisto preprosto spet preklical.

Ali je samo naključje, da zapazi človek skoraj nehote paralelo med smelostjo poleta mestnega tovarnarja, ki se je iz ubožne hiše vzdignil nemškemu nebu pod oblake — in med orjaškim skokom revnega fakina v vrsto prvih davkoplačevalcev?

Pokornig Mischitschevega mezdnega davka ni poravnal iz svojega. Kaj je zato postal nemškutar, da bo segal v lastni žep? Po kaj bi Südmarki njen mošnjiček, ko ne bi nihče hrepenel po njem? Čemu bi imel hranilnico mogotec — ko bi je ne znal porabiti kot njiva gnoj... Se Mischitschevega petaka ni izznojil sam.

Korist prevejane ukane ima nemška stranka pri Sv. Jedrti. Nekaj denarnega dobička pa zrožlja seveda tudi v blagajno državi — mezdni davek. Ukana je sleparstvo. Hudodelstva ni samo deležen hudodelec sam, temveč tudi oni, ki mu da potuho, ki mu pomaga pri dejanju in to sploh omogoči. Ali bi se posrečila sleparska volivna mahinacija z Mischitschem kot velikim davkoplačevalcem brez izdatne pomoči državnih uradov in oblasti? — Ali niso torej ti uradi sami zakrivili hudodelstva sleparije? C. kr. državni uradi, ki naj bi varovali pravične in sodili krivične — med hudodelci! — Ali se razlikuje tak uradnik — tudi če ga brani v zaledju sam c. kr. okrajni glavar gospod pl. Schwarz! — ali se kaj razlikuje tak uradnik od srednjeveških valptov, od turških pas in ag in begov?... A to sleparstvo naj odtehta dobiček, ki ga spravi država — z mezdnim davkom! Ali se zanese ta država na uradnike, ki varajo državljane, da ne osleparijo ob priliki tudi nje? Kdo ve, če ne varajo državljanov — za svoj dobiček?! — Če pa daje država potuho tem uradniškim sleparjem, če jih krije s svojo velemočjo in svojim dostojanstvom — ali se kaj razlikuje ta država od srednjeveških državnih zvez s svojim pestnim pravom, z roparskimi vitezi, s tlačanstvom in zatiranjem; ali se kaj razlikuje od turških vilajetov, pašalikov, sandžakov?...

Volivni razredi so razdeljeni po davkih. V imenik pridejo volivni upravičenci dotične občine po visokosti davčnih obveznosti. Na prvih mestih največji davkoplačevalci in potem navzdol po vrsti do upravičenca z najmanjšo davčno mero. Celo vsoto razdele na tri enake dele. Vsaka tretjina tvori po vrsti svoj volivni razred.

Dr. Žižek je v davčni vrsti pred Kukowtzem in Wabitschem, pred drjem Zornom in najbrž celo pred notarjem drjem Kurbusom. Dr. Njivar stoji brez dvoma vsaj pred drjem Zornom.

Če naj kdo odleti iz prvega razreda, je razumljivo, da bi morala zadeti usoda zadnje v vrsti. Odletela sta pa ravno najodličnejša volivca slovenske stranke, četudi sta zavzemala precej visoka mesta v vrsti.

Nezakonita, sleparska samovoljnost je torej jasna.

Vrhutega sta se morala akademika umakniti fakinu. V drugem razredu potrebujejo vse svoje moštvo: iz tretjega razreda so si prisleparili upravičenca za prvi razred.

Ali si je mogoče izmisliti okrutnejši zasmeh pravice in postav? Ali bi bil možen nesramnejši udarec s pestjo v obraz Slovencev? — Ali je treba jasnejšega dokaza, kako brezskrbno se zaveda Nemec svoje vsemogočnosti v državi, kako neomahljivo se zanaša na brezvestno zaščito državnih oblastnij?

Prvi razred je torej izgubljen. Obup popoln. Nemci imajo šest glasov, Slovenci pet. Samo še čudež božji jih more rešiti.

Žižek in Njivar sta prišla v drugi razred. Zaradi njiju pa so vrgli iz tega razreda kar četvero drugih Slovencev. In zableščal je v tem razredu tudi naš — Loschinski, novi davkar. Dan pred razgrnitvijo prvotnega imenika je bil baje pri Sv. Jedrti in najel stanovanje. Takrat se je bil odločil, da sprejme mesto. Pozneje se je zopet skesal — in se potem zopet premislil. Imenovanje se je izvršilo včeraj; danes je že tu. Da so ga zreklamirali v imenik, je že zadostovala prijava stanovanja. In ko bi se nazadnje le ne bil premislil in bi ne prišel k nam, bi ga obdržali najbrže vseeno med volivci.

Razmerje je torej bilo tu: devet slovenskih proti šestnajstim nemškim glasovom. S Filipino ter z abstinenco Gamserja in Iskre: deset proti trinajstim nemškim.

Obup popoln.

Na tretji razred nihče ni računil. Tam je nemškutarska večina preogromna. Majhni posestniki in obrniki, vsi zadolženi, odvisni gmotno in moralno, zrasli v tradicijah nemškutarskega trga, so skoraj vsi rojeni Slovenci, govore doma slovenski, a se navdušujejo za idejo Štajercijanstva. Le peščica je nemških tujcev, priseljenih s Südmarkino podporo.

Slovenski reševalci se še niso lotili zavojevanja in osvobojevanja teh zapeljancev. Poleg trgovskega je obrtniško in delavsko vprašanje rešitev slovenske Spodnje Štajerske. Do zdaj je to vprašanje še v povojih.

Iz drugega razreda so odleteli: dva posestnika, branjevec Vodušek in učitelj Belna, moj gospodar.

Na tihem sem se čudil, da niso mene pahnili, ko sem vendar zadnji v vrsti. Napravili bi mi uslugo, rešili bi me volitvenih neprilik. Morda so mi prizanesli ravno zato, da me ne odvežejo zadrege?! Morda so tudi upali, da bodo name laže vplivali kakor na katerega odvrženih?! — Vkljub temu mi je odleglo. Resnično in odkrito sem se zgražal nad brezvestnimi sleparstvi brezsramnih samogoltnežev; a slovenska udeležba pri volitvah je skoraj onemogočena — in velika skrb, kako bi se izmazal izmed obeh volivnih kamnov, mi je na ta način odvzeta.

Belna, ki tarokira, pri sosednji mizi, se jezi, da je naenkrat volilec tretjega razreda. On — učitelj in posestnik!»

«Že moja plača sama ni prav nič manjša kakor ona gospoda kontrolorja, mojega velemožnega gostača.»

Nadučitelj Volčič me pogleda predirljivo:

«Zakaj — res — niso vas pomaknili nazaj?»

Poštar se zgane presenečen, dvigne prst do čela in zažvižga iznajdljivo:

«Fiit!... On je zadnji v vrsti!»

Nezaupno me merijo pogledi.

Nejevoljno zamahnem z roko; a v zadregi čutim, kako me je zalila rdečica od ovratnika do las:

«Kaj jaz vem? — Ali morem jaz... Moja dva glasova stojita neomajno, gospodje! Drugega ne vem.»

Posreči se mi celo, da vzdržim pogled doktorja Žižka.

On je nenadoma razdražen od obupa:

«Zdaj si damo lahko vse glasove okovati, pa ne pridemo nikamor z njimi.»

Resignirano se namrdne proti meni: Pojdi ti zdaj s svojimi glasovi — in s svojo Filiko! V očeh mu berem, da bi mi zaupal prekleto malo.

Notar leži na svojem stolu in je že skoraj čisto zlezel vanj — palca mu igrata na trebuhu... Tudi njega vest teži, da so mu prizanesli v prvem razredu; a obenem se mi vidi zadovoljen, saj je tudi njemu odvzeta skrb.

(Nadaljevanje sledi)